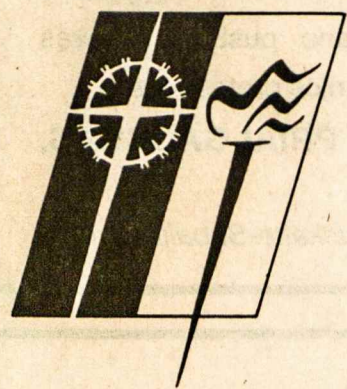

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr.32-33 (2007-8) 1988 RUGPJŪTIS-AUGUST 16 • LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS METAI • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Stiprumas ir silpnumas

Žmonių būdo savybės lengviausiai pastebimi bruožai yra stiprumas ir silpnumas. Galima sakyti, kad visa žmonija padalinta į stipriuosius ir silpnuosius. Stiprieji laikosi tam tikrų principų: savitvardos, drąsos, nusigalėjimo, atsidėjimo naudos, siekiant tobulėjimo ar vykdant kokias nors religines praktikas. Savajame kelyje jie gana kieti, mažai pajudinami, tiki savo poelgių teisingumu. Dargi ir kitus, ypač savo artimuosius, skatina sekti jų pavyzdžiu. Jie apdairūs, sunkiai pasiduoda kitų įtakon, labai atsargūs su kompromisais, galinčiais pažeisti jų įsitikinimus. Silpnieji – atvirkščiai. Jie įtakų nevengia, net ieško, kad tik būtų kur prisiglausti, nes vieni patys jaučiasi menkučiai. Prisiitaikymu ir pataikavimu jie tikisi įvertinimo. Kukulumu dažnai bando dangstyti nesugebėjimus. Čia paminėtos kontūrinės charakteristikos, žinoma, niekada nebuvo ir nėra griežtai atitvertos. Žmonėse labai daug tų priešingybių susimaišymo. Tik retesniais atvejais stipresnieji ir silpniesnieji ryškūs su juos charakterizuojančiais bruožais be jokių kitų priemaišų. O vis dėlto žmogaus stiprumui ar silpnumui nustatyti užtenka vieno kito bruožo, kasdieniško, nepaspėjamo, visiems matomo.

KAIP pavienius asmenis, taip lygiai ir tautas galima skirstyti pagal tų savybių bruožus. Kurioje grupėje gi esame mes, lietuviai? Šalia kilnių mūsų tautos savybių, kaip geraširdiškumas, atlaidumas, didvyriškumas, pradedant tikinčiąją motiną ir baigiant Pilėnų dvasios partizanais, tebėra ryškūs ir silpnumo ženklai: prisitaikymas, galvosena, kad "svetur geriau", nereikalingas dangstymasis, kad kas neatpažintų, stoka vieningumo bendrinių reikalų sprendimuose, per didelį savo asmeninės nuomonės vertinimas. Tokie ir panašūs bruožai mūsų pačių veikloje, o ypač darbuose, kur reikia atitinkamos reklamos ar atstovavimo, dažniais atvejais be reikalo mus tik menkina, pastato kitų šešėliuose, nors tarp savęs pakalbame, kad šalia mūsų stovintieji nėra niekuo geresni ar geresni. Galima su pagrindu galvoti, kad mes ir istorinę didžiąją Lietuvą praradome, per daug žavėdamiesi svetimaisiais, įskaitant ir jų kultūrą. Ir taip ilgus amžius buvome apkašiojami įvairių spalvų svetimųjų plunksnomis, kurių nupešiojimas dar ir dabar nebaigtas. Silpnumo žaizdos tautos kamienė, nors skaudžios ir kai kada ilgai negyjančios, vis dėlto dar nebuvo likiminės. Ir šių dienų sunkieji bandymai ne tik atlaikomi, bet jau ir kai kuriais laimėjimais ženklinami. Tautiečių kiekybinis telkinys yra pakankama jėga silpnumo žymes, jeigu nepanaikinti, tai bent pridengti.

IŠEIVIJOJE kas kita. Silpnumo žymės kerojasi aštriais dygliais, draskančiais išlikimo pastangas. Nuo kamieno išsilaipoję atskirom šakom, šakelėm, stokojame masyvo, su kuriuo daugiau skaitytųsi mūsų gyvenimą stebinti ir reguliuojanti aplinka. Užtat stiprybės reikšmingumo supratimas yra vienintelis išlikimo užsitikrinimas. Stokojantiems kiekybinio svorio yra būtina kokybinė pajėga. O sąlygos, laisvės kraštuose gyvenant, jei tik norime, grindžia stiprius pagrindus, ant kurių galima įsitvirtinti taip, kad prievolės, duoklės ir darbai gyvenamajam kraštui neardytų mūsų specialaus užsiangažavimo Lietuvai. Ne dangstymasis, ne "baimė" būti lietuviu už savo kiemo vartų, ne pamėgdžiojimai mus padarys geresniais piliečiais. Atvirkščiai – ir gyvenamajam kraštui, ir mūsų pačių tautiniam išlikimui savitumas kaip stiprumo bruožas yra naudingesnis. Č. S.

KANADOS ĮVYKIAI

Kanadiečiai Persijos įlankoje

Jungtinių Tautų sekr. J. P. de Cuellar paskelbtos Irako ir Irano karo paliaubos atnešė problemą Kanadai, pasižymėjusiai paliaubų ir taikos priežiūra. Krašto apsaugos ministeris P. Beatty pranešė, kad šį kartą JT taikos tarnybon įsijungs 370 kanadiečių karių ir 15 karininkų. Kanadiečiai parūpins visą ryšių sistemą, o karo paliaubas prižiūrės 350 stebėtojų, JT tarnybon atsiųstų iš kelių neutralių šalių. Tenka abejojti, ar ta priežiūra bus sėkminga, kai dabartinės fronto linijos yra net 1.200 km ilgio. Karo paliaubų pradžia buvo pasirinkta rugpjūčio 20 d., o kanadiečiai į kariuomenės Persijos įlankos šalį paruošiamiesiems darbams išvyko dar prieš šią datą. Irako ir Irano karas truko beveik aštuonerius metus. Tikslus aukų skaičius nėra žinomas, tačiau spėjama, kad abiejose pusėse žuvo ir buvo sužeista apie du milijonus karių ir civilių gyventojų. Pusantro milijono gyventojų neteko turėti pastogių. Karo išlaidos siekė apie \$400 milijonų.

Karo paliaubų priežiūra pirmajame pusmetyje Jungtinėms Tautoms kainuos \$74 milijonus. Šią sumą nelengva bus sutelkti sekr. J. P. de Cuellarui. Iranas ir Irakas yra nafaikieriojantys šalys, bet jos, prisiviriusios neskanios košės, nė negalvoja pačios padengti JT karo paliaubų priežiūros išlaidas. Iš tikrųjų tokiame uždaviniui reikėtų bent 10.000 vyrų, bet tokiu atveju būtų pradėta šaukti, kad Jungtinės Tautos okupuoją Irako ir Irano pasienio teritoriją.

Kanadoje jaučiamas susirūpinimas į Persijos įlankos sritį pirmą kartą pasiųstų 385 karių saugumui. Daug kas pranašauja, kad karo paliaubos pilnai neužbaigs atsinaujinančių susikirtimų tarp maratoninio ilgio karą turėjusių šalių. Kanadiečiai bus ginkluoti tik prie diržo nešiojamais revolveriais ir pistoletais asmeninei savo apsaugai. Jiems taipgi bus parūpinta speciali apranga apsaugoti nuo cheminių ginklų. Spaudoje dažnai (Nukelta į 9-tą psl.)

Šimtą tūkstantinę minia 1988 m. liepos 9 d. Vilniaus Vingio parke dalyvauja demonstracijoje, surengtoje Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio. Joje buvo pasisakyta prieš sovietines negeroves ir reikalauta suverenumo Lietuvai, kurios trispalvė vėliava plevėsavo nuleista nuo estrados stogo, skambėjo jos himnas

Vingio parke Vilniuje 1988 m. liepos 9 d. labai gausūs dalyviai, iškėlė Lietuvos vėliavas, klausė prakalbų iš tribūnos. Demonstracijoje dalyvavo per 100.000 žmonių, giedojusių Lietuvos himną bei reikalavusių suverenumo

PRANEŠIMAS IŠ ŠVEDIJOS

Estų tautinis judėjimas

A. LEMBERGAS

Kiek iš viso žmonių buvo išvežta iš Estijos 1941-ais metais birželio mėnesį, nėra tikslų žinių. Pernai lapkričio mėnesį sovietinis estų savaitraštis "Sirp ja Vasar" paskelbė, kad pirmųjų masinių trėmimų aukomis tapo 10.157 asmenys.

Buvęs politinis kalnys Tiitas Madisonas, dabar gyvenantis Švedijoje, kalbėjosi telefonu su Estų tautinės nepriklausomybės partijos nariais ir gavo žinių apie birželio 14 vykusius pirmųjų masinių trėmimų minėjimus Estijoje.

Daugiausia dalyvių sutraukė minėjimas sename Tartu universiteto mieste, kuris šiandien laikomas naujo estų "tautinio atgimimo" centru. Madisono žiniomis, Liaudies fronto surengtose eitynėse demonstracijoje Tartu mieste dalyvavo nuo penkių iki dešimties tūkstančių žmonių. Liaudies fronto sąjūdžiui vadovauja tautiškai ir pažangiai nusiteikę komunistai. Kai kas mano, jog valdžia toleruoja sąjūdį, norėdama sau norima linkme pakreipti kylančias opozicijos nuotaikas Estijoje. Demonstracijoje buvo matoma daug nepriklausomos Estijos vėliavų. Estiškos spalvos – mėlyna, juoda, balta. Dar neseniai už trispalvės viešą iškilimą grėsė dveji metai kalėjimo. Kalbėtojai reikalavo paleisti abu žymiausių estų politinius kalinius Martą Niklį ir Enną Tartą. Visose kalbose buvo pabrėžiamas tautiškas ir tautos troškimai. Iš daugelio šūkių pažymėtinas užrašas: "Perestroika be KGB!"

Kai pasibaigė minėjimas Tartu miesto rotušės aikštėje, susidarė dvi spontaniškos eisenos. Viena žygiavo pro KGB būstinę, dainuodama populiarias patriotines dainas apie Estijos laisvę. Kita eiseną pasuko į Tartu geležinkelio stotį, jos dalyviai skelbė drąsesnius reikalavimus. Milicija demonstrantų netrukė, bet jie buvo labai uoliai fotografuojami ir filmuojami.

Estijos sostinėje Taline įvyko vienas oficialus ir kitas neoficialus minėjimas. Apie tūkstantis susirinko be leidimo Harju parke prie Lindos paminklo, kur jau pernai rugpjūčio mėnesį vyko demonstracija. Madisonas pažymi, kad minioje buvo nemažai kultūros veikėjų. Teisių gynėjas Matis Kilrendas pradėjo minėjimą, kviesdamas tylos minutę pagerbti trėmimų aukas. Grafiškas Hennas Arrakas, estų tautinės nepriklausomybės partijos narys, kalbėjo apie žmogaus teisių suvaržymus. Jausmingai kalbą pasakė dvidešimtmetis jaunuolis Arturas Rattas. Aktyvistė Eva Parnaste iškėlė NKVD ir KGB žiaurumus. Buvęs Estijos kariuomenės karininkas pasakojo, kaip buvo deportuoti ir vėliau likviduoti nepriklausomos Estijos karininkai. Inicijatyvinės grupės nariai rinkė parašus stalinizmo aukų paminklo pastatymui. Demonstrantai Harju parke laikė plakatus su reikalavimu paleisti kalinamus Enną Tartą, Martą Niklį, Sivertą Soldiną. Pasibaigus kalboms, demonstrantai iš Harju parko

pajudėjo į kitą miesto pusę, prie rašytojo Antono Hanseno Tammsaarės paminklo, žygiuodami per Talino senamiestį. Eisenos priekyje buvo nešamos estų trispalvės, jau beveik pusę šimto metų draudžiamos. Praeiviai jungėsi prie žygiuojančių demonstrantų. Prie Taamsaarės paminklo susirinko apie trys-keturi tūkstančiai asmenų. Čia buvo skaitoma išėivijoje mirusių estų poetės Marijos Under poema. Estų paveldėjimo apsaugos draugijos istorikų sekcijos pirmininkas Martas Laaras pasakė kalbą. Ir čia valdžios pareigūnai minėjimo netrukė. Du oficialūs trėmimų minėjimai Taline vyko dvejose vietose.

Voru mieste minėjimą rengė vietos estų tautinės nepriklausomybės partijos skyrius ir jaunimo politinė grupė. Birželio 23-ją Voru mieste atidengtas paminklas Estijos kariams, žuvusiems nepriklausomybės kovose. Paminklas atnaujintas privačiomis aukomis.

Keli šimtai žmonių dalyvavo Polvos miesto minėjime, kurį taip pat rengė estų tautinės nepriklausomybės partija. Viljandžio mieste kalbėjo iš Talino atvykęs grupės už Molo-tovo-Ribbentropo sutarties slaptųjų dokumentų paskelbimą atstovas Juris Mikkas. Baigdamas pranešimą apie birželinis minėjimus Estijoje, Tiitas Madisonas pažymi, kad patriotinės nuotaikos Estijoje stiprėja. Talino senamiesčio dienos dalyvavo apie 70.000 žmonių. Suomų žurnalistai pranešė (Nukelta į 5-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

NAUJA PROBLEMA IZRAELIO VADAMS ATNEŠĖ JORDANIJOS karaliaus Huseino viešas atsisakymas Izraelio okupuotos vakarinės Jordano upės pakrantės. Pasak jo, Jordanija nėra Palestina. Esą Izraelio užimtoje srityse reikia įsteigti nepriklausomą palestiniečių valstybę. Karalius Huseinas taipgi sustabdė vakarinėje Jordano pakrantėje mokėtas algas mokytojams, medicinos, žemės ūkio specialistams, socialinės gerovės darbuotojams. Administraciniais reikalams Jordanija ten kas mėnesį išleisdavo beveik dviejų milijonų dolerių sumą. Prieš porą metų specialų priedą mokytojams buvo pradėjęs mokėti ir Izraelis. Karalius Huseinas nusiplovė rankas, atsisakydamas palestiniečių vakarinėje Jordano pakrantėje laikyti Jordanijos piliečiais. Dabar jų atstovai jau nebus renkami į Jordanijos parlamentą. Tokia taktika sugriovė ligiolinius JAV planus į taikos derybas su Izraeliu įjungti karalių Huseiną, palestiniečiams Gazos juostoje ir vakarinėje Jordano pakrantėje suteikti savivaldą Jordanijos federacijoje. Dabar atsakomybė dėl palestiniečių ateities Izraelio okupuotose srityse vėl buvo palikta J. Arafato vadovaujamai palestiniečių PLO organizacijai. Karalius Huseinas pabrėžė, kad jis yra pasiruošęs pripažinti nepriklausomos palestiniečių valstybės vyriausybę net ir tuo atveju, jeigu ji būtų sudaryta užsienyje. Palestiniečiai Jordanijos sustabdytą algų mokėjimą pasisiūlė tęsti karingsias Libijos diktatorių M. Gadaffis. Izraelis atsisako pradėti bet kokias derybas su PLO atstovais.

Rinkimai Izraelyje

Koalicinė Izraelio vyriausybė nesutaria dėl bendros politikos palestiniečių klausimu. Likudo bloko vadas J. Samiras, dabar einantis premjero pareigas, vis dar galvoja apie okupuotų žemių prisiūnimą prie Izraelio. Dabartinis užsienio reikalų ministris Š. Peresas, darbiečių vadas, yra linkęs atsisakyti bent dalies tų sričių taiką užtikrinančiose derybose. Abiejų vadų laukia sparčiai artėjantys parlamento rinkimai lapkričio pradžioje. Kieta premjero J. Šamiro politika atnešė nesibaigiančius palestiniečių maištus vakarinėje Jordano pakrantėje ir Gazos juostoje. Nuo 1987 m. gruodžio 9 d. ten buvo nušauta beveik 250 paauglių, suimta ir be jokio teismo įkalinta apie 2.500, sunaikinti 84 arabų namai, užsienin ištremti 29 gyventojai. Tokios taktikos karo metais okupuotose srityse neleidžia Ženevos konvencijos nuostatai.

Paleido lakūnų

Visą pasaulį nustebino devyniolikmečio vokiečio Mathias Rust 1987 m. gegužės 28 d. netikėtas atskridimas "Cessna 172" lėktuvu Maskvon ir nusiėidimas Raudonojoje aikštėje, Kremliaus pasienyje. Buvo įrodytos nepateisinamos spragos priešlėktuvinėje Sovietų Sąjungos apsaugoje. Dėl

šio įvykio M. Gorbaciovą pakeitė kitais du atsakingus pareigūnus – krašto apsaugos ministrą S. Sokolovą ir orinės apsaugos viršininką A. Koldunovą. Vokiečiui jaunuoliui M. Rustui buvo paskirti ketveri metai darbo stovykloje už "pavojaingą chuliganizmą", bet jis buvo uždarytas Maskvos Lefortovo kalėjime ir dabar paleistas po keturiolikos mėnesių. Už savo įspūdžius, paskelbtus "Stern" žurnale, markėmis gavo \$650.000 vertės sumą. Kalėjime jis susilaukė ypatingų privilegijų, kurių dėka jį net septynis kartus galėjo aplankyti iš V. Vokietijos atskridę tėvai, atvežę 200 knygų. Jam taipgi buvo leista nusipirkti geresno maisto ir šokolado, dvigubai ilgiau pasivaikščioti kalėjimo kieme, nakčia palubėje degančią elektros lemputę pakeisti silpnesne.

Laikosi pažadų

Sovietų Sąjunga savo kariuomenės dalinių atitraukimą iš Afganistano pradėjo gegužės 15 d. Pirmoji pusė turėjo būti atitraukta iki rugpjūčio 15 d. Kabulo radijas pranešė, kad šis įsipareigojimas įvykdytas rugpjūčio 13 d. Galutinis visų sovietų karių pasitraukimas turi būti užbaigtas iki 1989 m. vasario 15 d. Šiuo metu sovietų kariai jau atitraukti iš pietinės Afganistano dalies ir pirmas dalinys iš sostinės Kabulo. Sovietų užsienio reikalų ministras E. Ševardnadzė, Maskvoje priėmęs Pakistano užsienio reikalų ministrą J. Chaną, pažėrė priekaištų dėl Pakistano teikiamos paramos mahometonų partizanams. Sekančią dieną E. Ševardnadzė atskrido Kabulan ir ten susitiko su komunistinio režimo prez. Nadžibula, premjeru M. Šarku ir užsienio reikalų ministru A. Wakilu. Čia vėl buvo kalbama apie Pakistano paramą partizanams. Netgi prasiartata, kad dėl jos galbūt reikės pakeisti pasitraukimo planus. E. Ševardnadzė nusiėkundė, kad pastarųjų dvejų mėnesių laikotarpyje partizanai Kabulo apšaudymui panaudojo porą šimtų raketų. Turgovietėje sprogo sunkvežimis su dinamitu. Žuvo trys praeiviai, buvo sužeista aštuoniolika.

Šiame numeryje:

- Stiprumas ir silpnumas
- Šalia kilnių mūsų tautos savybių yra ir ryškių silpnybių
- Estų tautinis judėjimas
- Reiškiasi stiprios patriotinės nuotaikos
- Naikinamos kultūrinės bei meno vertybės Lietuvoje
- Restauracijos darbus atlieka neparušti architektai
- Lietuvos vėliava ir himnas Vilniuje
- Masinė lietuvių demonstracija Vingio parke
- Dideji švyturiai Lietuvoje
- LKB kronika apie žymiuosius tautiečius
- Keliavau, pamaciau . . . ir įvėėjau
- Tautinių šokių šventės įspūdžiai
- Aktyviai dalyvavo ir jaunimais
- Australijos baltiečiai minėjo sibirinius trėmimus
- Premijuoti "Balsai iš anapus"
- Naujos poezijos knygos vertinimas

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata – \$22, pusmetinė – \$12, rėmėjo – \$25, garbės – \$30 (Amerikoj – JAV doleriais). Paviieniai numeriai – 50 ct.

Adresų keitimo reikalu kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškos žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092.

Subscriptions: ordinary \$22.00, supporter \$25.00, honorary \$30.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.

US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškos žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.

CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Žinios iš Lietuvos

ELTOS pranešimu, Persitvarkymo sąjūdis Lietuvoje gavo oficialų leidimą leisti "Sąjūdžio žinias" kartą į savaitę 10.000 tiražu.

KUN. ALFONSAS SVARINSKAS, neseniai išleistas iš koncentracijos stovyklos, rugpjūčio 23 d. atskris į Frankfurą sveikatos taisyti. Jį globoti apsiėmė Augsburgio vyskupas.

Persitvarkymo sąjūdžio leidinyje buvo paskelbti Hitlerio-Stalino pakto slaptieji dokumentai.

Naujas kun. Sigitas Tamkevičius adresas: 636310 Tomskaya Obl., Klivočeno raj. p-o Volodino der. Starosainakova Pionierskaja 3 USSR. Nijolė Sadūnaitė prašo, kad kuo didesnis tautiečių skaičius jam rašytų.

Lietuvių informacijos centras praneša, kad **GINTAUTAS NAUDŽIŪNAS** pasiuntė TSRS gynybos ministerijai pareiškimą, kuriame kategoriškai laisva valia atsisako priimti karinę priesaiką, nes Raudonoji armija okupavo Lietuvą, dalyvavo tremiant ir žudant tautiečius, sovietinė valstybė yra padariusi ir tebedaro labai daug žalos Lietuvos Katalikų Bažnyčiai. Todėl jo, kaip lietuvio kataliko, sąžinė neleidžia ginti tokios valstybės.

PETRAS GRAŽULIS iš Pravienskių lagerio išvežtas į Mordoviją. Tuo reikalu Petri Gražuliui ginti komitetas kreipėsi į TSRS generalinį prokurorą, nurodymams kokios žiaurios sąlygos egzistuoja Pravienskių lageryje. Apie jas "Svyturio" žurnale rašė Audris Kotrevičius. Ten, nepakeldami kriminalistų sadizmo, kaliniai net nusižudo. Tame pareiškime primenama, kad Petras Gražulis sužvėrėusių kriminalistų aplinkumojė išbuvo penkis mėnesius ir tapo nepalaužtas. Dabar, Petrą Gražulį atskirdami nuo tėvynės, nori sužlugdyti jo dvasią. Komitetas protestuoja prieš šio sąžinės kalinio išsiuntimą iš Lietuvos. Taip pat reikalaujama, vardan žmoniškumo, sustiprinti kalinimo kontroles, kad jos liautųsi būti neteisėtu kalinio susidorojimu. Raštą pasirašė Nijolė Sadūnaitė, Robertas Grigas, Valerijus Sederovas (Maskva), kun. Kazimieras Gražulis, Aleksandras Ogorodnikovas (Maskva).

Kreipimasis rugpjūčio 23 d. progą. Ryšium su Molotovo-Ribbentropo sutarties 49 metų sukaktimi rugpjūčio 23, antradienį, 19 val. Gedimino

Kunigas ALFONSAS SVARINSKAS

aikštėje Vilniuje yra šaukiamas mitingas. Grupė kovotojų tuo tikslu paskelbė kreipimąsi į visos Lietuvos ir sostinės Vilniaus gyventojus. Ten sakoma, kad hitlerinės Vokietijos užsienio reikalų ministeris Ribbentropas ir Sovietų Sąjungos Molotovas 1939 m. rugpjūčio 23 d. Maskvoje pasirašė nepuolimo paktą ir slapta protokolą. Tai davė galimybę Hitleriui pradėti II-jį D. karą, o Sovietų Sąjungai okupuoti Lietuvą, Latviją, Estiją, dalį Lenkijos, Moldoviją ir pradėti karą prieš Suomiją. Pasirašant slapta protokolą, buvo sulaužyta 1926 m. spalio 26 d. pasirašyta nepuolimo sutartis tarp Sovietų Sąjungos ir Lietuvos. To protokolo pasekmėje 1940 m. birželio 15 d. į Lietuvą įsiveržė apie ketvirtis milijono sovietų kariuomenės. Baltijos valstybės ir Vidurio Europos tautos tapo naujomis rusiško imperializmo aukomis. Todėl reikia prisiminti visas II D. karo aukas ir reikalauti pasaulyje galią ir svorį turinčių valstybių, kad būtų pasmerktas ir atšauktas Ribbentropo ir Molotovo suokalbys. Yra kviečiami visi vilniečiai ir kas gali iš toliau rugpjūčio 23 d., antradienį, 19 val. susirinkti Gedimino aikštėje. Visi kiti Lietuvos gyventojai kviečiami tą dieną miestuose, miesteliuose ir kaimuose paminėti Hitlerio-Stalino suokalbčio tiesiogines ir netiesiogines aukas. Vadovaujantis sąžine bei žmogiškąja pareiga, reikia reikalauti, kad TSRS vyriausybė pripažintų tebegaliojančiomis visas taikos metu pasirašytas sutartis tarp Baltijos valstybių ir Sov. Sąjungos. Būtina reikalauti, kad TSRS vyriausybė kuo artimiausiu laiku pasmerktų Ribbentropo-Molotovo pasirašytą slapta protokolą ir išvestų okupacinę kariuomenę iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos, nuo kitų Vidurio Europos tautų būtų nuimtas neokolonializmo jungas. "Mūsų ginklas — tiesa, mūsų tikslas — laisvė", — baigiamas atsisaukimas. Parašai: Juozas Kančys, Adelė Brazdžiūtė, Leonas Laurinskas, kun. Rokas Puzonas, Romualdas Ragaišis, Andrius Tučkus, Jonas Volungevičius, kun. Jonas Kastytis Matulionis, Alfonsas Bumbulis, Regina Teresiūtė, Vytautas Vaičiūnas, Vytautas Sadauskas, Edmundas Paulionis, Antanas Pipiras, Genutė Šakalienė, Bronislavas Poškus, Robertas Grigas, Vytautas Bogušis, Jonas Petkevičius, Antanas Šeškevičius, kun. Kastytis Kriščiukaitis, Mečišlovas Jurevičius, Monika Gavėnaitė, Saulius Kelpšas, kun. Edmundas Atkočiūnas.

Naikinamos kultūros bei meno vertybės Lietuvoje

Pokario metais sunaikinta, sužalota bei išvogta daug meno kūrinių Vilniuje, Trakuose ir kitose vietovėse. Dalis kūrinių išgabenta Lenkijon ir kitur. Reikalinga skubi apsauga ir nauja iniciatyva kultūrinių vertybių srityje

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

III. Senosios Lietuvos kultūrinis palikimas

Pokarinėje mūsų spaudoje tūkstančius kartų buvo cituojamas Lenino teiginys apie visų ankstyvesnių socialinių formacijų kultūrinio palikimo svarbą komunistinės kultūros statyboje. Deja, realybėje pasirodė, kad šis lenininis principas negalioja Lietuvos kultūriniam palikimui, ypatingai penkių šimtmečių Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorijos laikotarpiui. Pats to meto mūsų valstybės pavadinimas redaktorių buvo stropiai braukomas ir keičiamas pejo-ratyvine prasme turinčiu "feodalinės Lietuvos" vardu, o jos išlikę valstybiniai herbai įnirtingai naikinami. Vienas gražesnių tokių herbų sunaikintas 1979 m. universiteto restauravimo metu. Jis buvo astronomijos kieme apatinio aukšto langų viršuje, išlikęs iš XVII a. kaip angokraščio dekoracija, pagamintas iš keturių polichromuotų keramikinių plytelių, apsuptas laurų vainiku. Kas jį sunaikino, paminklų apsaugos miesto inspekcija neatsakė.

Mokslinis feodalinės Lietuvos kultūrinio palikimo tyrimas anonimiškai pateikta nuostata buvo uždraustas visoms aukštosioms respublikos mokykloms gilintis į kultūrinį LDK — jos palikimą. Prie Mokslų akademijos įsteigiam dailėtyros sektoriui buvo nurodyta nesigilinti moksliniuose tyrimuose toliau 1906 metų. Jokie moksliniai darbai šiais klausimais nebuvo publikuojami. Tik pastarųjų metų paskelbtoje persitvarkymo programoje panaikinti šie prieštaravimai tarp skelbiamos teorijos ir realybėje įvykdomos praktikos.

Viename pastarųjų savo pasisakymų generalinis TSKP sekretorius aiškiai pabrėžė: "Negalime sutikti su tais, kurie siūlo pamiršti istoriją arba naudoti tik tam tikrą jos dalį. Dabar visi mes gerai suprantame, kad toks požiūris nepriimtinas... Negalima pakeisti vienos pusinės tiesos kita pusine tiesa... Juk tiesos žodis apie mūsų istoriją — tai, draugai, mūsų bendras turtas, mūsų jėga... Žinoma, svarbiausią darbą turi atlikti mokslininkai, turintys reikiamą mokslinį bagažą" (Tiesa, 1988. I. 14). Ypač tai aktualu šiandien Lietuvai jos kultūrinėje statyboje atskleidžiant pasmerktus užmiršimui kultūrinius LDK lobius, lygiai moksliniame tiriamajame darbe, kaip ir kultūros paminklų apsaugos bei jų restauracijos praktikoje.

Kokios gi mūsų architektų restauratorių kvalifikacijos? Pas mus restauratoriais dirba visai tam darbui neparuošti architektai, visai nenusituo-kiantieji LDK-jos architektūros stiliuose bei jų nacionalinėje specifikoje. Visasąjunginėse aukštųjų mokyklų, ruošiančių architektus, programose, privalomose ir Lietuvoje, istorinei architektūrai pažinti, t. y. 500 metų architektūros raidai, skiriamos vos 4-6 paskaitinės valandos. Per šį laiką neįmanoma daugiau pasakyti, kiek paskelbta eiliniame vadove turistams, dažnai su didėlemis klaidomis ir netikslumais. O kas sudaro architektūros mokslo esmę, kaip pastatoma erdvinė struktūra, jos sudėtinės dalys, jų proporcijos, kompozicinio sprendimo priemonės, jų stiliniai savaimingumai, jų stilių formų raišda ir jų sąveika įvairių nacionalinių mokyklų paminkluose,

formų skirtumai ir giminu-gumo ryšiai ir eilė kitų formalių klausimų — lieka nepažinti.

Taip neseniai išėjęs iš paudos pirmasis Lietuvos architektūros istorijos tomas, parašytas iš tų pozicijų, kurios viešpatavo moksle daugiau kaip prieš 100 metų ir perdėm diletantiskai. Autoriai neskiria dargi renesanso nuo manierizmo, suplakę šias sąvokas. Autoriai nežino, kad LDK-jos architektūroje renesanso iš viso nebuvo.

Aplamai architektūros istorijos mokslas yra pas mus žemiausio lygio. Iš jos mokyklų išėję architektai sugeba projektuoti tik nūdienius pramoninių būdų statomus pastatus. Senovė jiems svetima. Atėję dirbti restauratoriais, ir tai patys silpniausi, savo darbą nuvokia kaip senovės paminklo papildymą naujomis improvizuotomis formomis, kaip jų "pataisymą", "patobulinimą", "pagerinimą", ir stengiasi, kad jo "sukurtas" pastatas išsiskirtų kuo nors neįprastu, originaliu, atskleidžiančiu jo išradingumą. Tai liečia ne vien eilinius mūsų restauratorius, bet ir vadovaujančius.

Gyvenimas nepakenčia vakuumų. Jeigu Lietuva pristigo kvalifikuotų specialistų dailės istorikų kultūros paminklų apsaugos ir restauravimo baruose, jų vieton čia pat atsirado eilė pseudo-specialistų, sugebančių dirbti viską, nors ir neturinčių toms pareigoms mokslinio paruošimo, bet užtat turinčių tam tikrų veiksmų paramą. Savo apskurto deka sugebėjo pasiekti vadovaujančius postus, įsigyti "autoritetą".

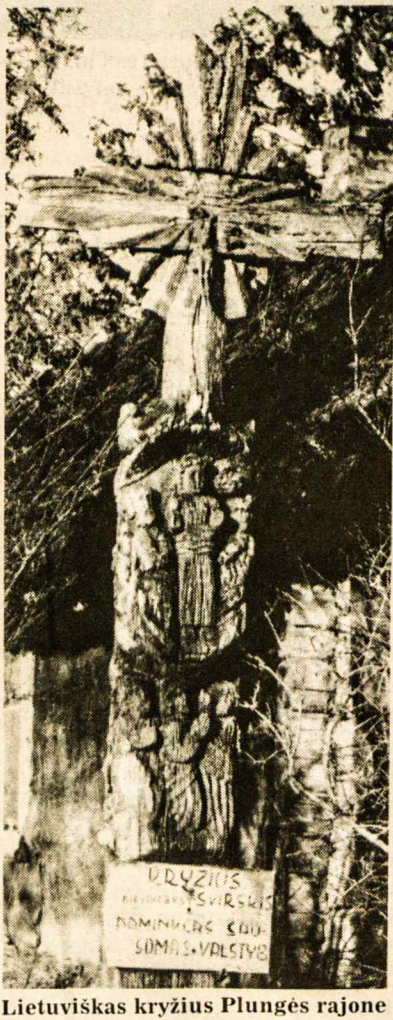
Pasirodo, kad paminklų restauracijoje bei jų apsaugoje galima padaryti geras karjeras, o kartu užsitikrinti nemažą pašalines pajamas. Tai ne kartą nustatė valstybės kontrolės pareigūnai, nors ir toliau jie lieka nepavarduojami. Susidarė paradoksali padėtis. Vyriausybė leidžia kultūros paminklų apsaugos įstatymus, jų restauravimui skiria dideles lėšas, steigia tam įstaigas, jų pareigūnams moka algas, o tuo tarpu jų įstaigų veiklos rezultatai prieštariauja tų įstatymų principams ir reikalavimams — kultūros paminklai žalojami, nuvertinami, dulkomi, ir taip atvirai, akimatkiai, kad visuomenė priversta yra protestuoti prieš valstybinių įstaigų sąmoningą ar nesąmoningą paminklų žalojimą, jų veiklos aplaidumą. Kaip tai suprasti? Ar valstybė remia nemokšų savivaliavimą? Ideologiniai mūsų priešai visa tai mato, fiksuoja ir panaudoja antitarybinei propagandai.

Pastarasis partijos ir tarybinės vyriausybės nutarimas "Dėl tolesnio tarybinės architektūros ir miestų statybos plėtojimo" nurodo: "Pertvarkyti architektūros mokymą, parengti ir įgyvendinti priemones, kad būtų išleidžiama daugiau architektų — tiek, kiek jų reikia liaudies ūkio šakoms, taip pat priemones jų kvalifikacijai kelti... garantuoti, kad jie gerai išstudijuotų architektūros palikimą ir šių

dienų šalies ir pasaulio praktikos laimejimus... kad visas architektų pareigas turi nuosekliai užimti aukštąjį architektūros mokslą baigę darbuotojai... Duoti nurodymai visokeriopai išsaugoti ir kuo geriausiai naudoti didžiulį architektūros palikimą, ypač kompleksiskai rekonstruojant istorinės statybos rajonus, restauruojant pastatus, turinčius architektūros ir kultūros vertę, modernizuojant ir kapitališkai remontuojant esamus pastatus... organiškai derinti naują statybą su esamu užstatymu, architektūros paminklams, naudoti nacionalines tradicijas ir metodus, landsafto architektūrą, ir monumentaliosios dailės sintezę" ("Tiesa", 1987. 10. 17). To mums skubiausiai reikia.

Ne visuomet estetinė kultūra Lietuvoje buvo taip žemai smukusi. Senajame Vilniaus universitete jau 1770 m. buvo įsteigta architektūros katedra, kurioje dirbo Carlo Spampani, Motiejus Kisieliuskas, Martynas Knakfusas, Laurynas Gucevičius, Mykolas Šulcas, Karolis Podčaičinskis; 1797 m. įsteigta dailės mokykla, vadovaujama Pranciškaus Smuglevičiaus ir Jono Rustemo. Nuo 1810 metų dailės istorijos paskaitas pradėjo skaityti Juozapas Saundersas ir E. G. Grodekas, kurie išauklėjo pirmuosius Lietuvos dailės istorikus: Teodorą Narbutą, Vincą Smakauską, J. I. Kraševskį, Mykolą Balinskį, Mykolą Homolickį, kurių moksliniai darbai buvo publikuoti 1832-1863 m. laikotarpyje, o kurių teiginių dauguma nepaseno iki mūsų dienų, nors šiandien jau gerokai primiršti.

1864-1904 m. laikotarpis buvo juodoji naktis Lietuvos kultūrai, kada griežčiausiai buvo persekiojama lietuviška spauda lotyniškoms raidėms ir naikinama "lotyniška dvasia" Vilniaus architektūroje. Lietuviškos kultūros žiežirbos ruseno ir geso išsivijoje, politinių emigrantų tarpe Prancūzijoje ar Austrijoje (Galicijoje). (Bus daugiau)

Lietuviškas kryžius Plungės rajone

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 350.000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:
Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: **"Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvių išeivijai!"**

PRANEŠU

giminėms ir pažįstamiems, kad š.m. rugpjūčio 2 dieną Palangoje mirė mano pusbrolis, buvęs

Telšių kunigų seminarijos profesorius,

kun. dr. KAZIMIERAS PRIALGAUSKAS, sulaukęs 87 metų amžiaus.

Olga Prialgauskaitė-Sabaliauskienė

AŲA

JUOZUI SVILUI

mirus,

brolių VYTAUTĄ, seserį BIRUTĘ su šeimomis bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi —

Jovita, Vytautas Strikai

AŲA

JUOZUI SVILUI

mirus,

jo seseris — LEONILDA, BIRUTĘ, brolių VYTAUTĄ, jų šeimas bei gimines užjaučiame ir kartu liūdime —

A. P. Armonai

D. M. Jonikai

S. J. Miškiniai

Z. P. Sakalai

AŲA

JUOZUI SVILUI

staiga mirus,

brolių VYTAUTĄ, jo žmoną Janiną bei kitus gimines giliai užjaučiame —

P. Zubas

Č. Tiškevičius

A. Paulius

AŲA

JUOZUI SVILUI

mirus,

reiškiame gilią užuojautą jo broliui VYTAUTUI, sesutėms — BIRUTEI LUKOŠIENEI, LIONEI GIEDRAITIENEI bei jų šeimoms —

Z. M. Obelienius

D. M. Leighfield

S. B. Obelienius

D. E. Stemmler

PADĖKA

Mirus mūsų mylimam broliui

AŲA

JUOZUI SVILUI,

nuoširdžiai dėkojame visiems dalyvavusiems laidotuviuose ir parodžiusiems velionii paskutinę pagarbą.

Dėkojame kun. J. Liaubai, OFM, ir prel. J. Tadauskui už aplankymą namuose, sukalbėtą Rožinį laidotuvių koplyčioje bei atlaikytas Mišias ir palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Dėkojame karsto nešėjams ir visiems užprašiusiems Mišias, prisijusios gėles ir vietoj gėlių aukojusiems fondams ir kitiems, o ponioms už skanūs pyragus.

Liekame visiems dėkingi —

J. V. Svila, L. J. Giedraičiai ir B. Lukošienė

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Turner & Porter

Su iškeltomis nepriklausomos Lietuvos vėliavomis tautiečiai dalyvauja Vilniaus Vingio parke surengtoje demonstracijoje 1988 m. liepos 9 d., kur buvo giedamas Lietuvos himnas ir reikalaujama suvereninių teisių

Lietuvos vėliava ir himnas Vilniuje

Milžiniška demonstracija Vingio parke. Dalyvavusio išpūdžiai.

Liepos 9, šeštadienį, po pietų visi keliai pilni žmonių keliaujančių į Vingio parką. Ten turi įvykti susirinkimas-demonstracija, kur kalbės iš Maskvos grįžę Lietuvos delegatai ir kiti žymūs žmonės. Demonstracija teisėta, žmonės ten renkasi išgirsti ką tai svarbaus.

Pereję tiltą ir miškingą parką, išvydome didžiulę auditoriją, statytą Dainų šventei, pilnutėlę žmonių, o taip pat ir aikštę, kuri kas minutę pilnėja. Didelė Lietuvos vėliava ir Gedimino stulpų ženklas kaibo auditorijos priekyje. Visur buvo matyti Lietuvos vėliavos ir vyčio ženklai. Plevesavo daugiau kaip 200 didelių ir be skaičiaus mažų vėliavų. Minia sudarė daugiausia jaunimas ar pusamžiai su šeimomis, vaikais, einančiais ar vežimeliuose sėdinčiais ir vyresnioji karta (kuri dar atsimeina laisvą Lietuvą).

Demonstracijoje galėjo dalyvauti 130-150 tūkstančių žmonių. Pagal komunistų laikraščius – 90 ar 100 tūkstančių.

Staiga suskamba Lietuvos himnas. Jį gieda šimtatūkstantinė minia. Per vyresniųjų skruostus rieda ašaros, jaunimo veiduose matyti ryžtas ir drąsa. Po Lietuvos himno prasideda kalbos. Kalba Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio atstovai, valdžios ir spaudos žmonės, mokslininkai, kolūkių pirmininkai.

Lietuvos persitvarkymo sąjūdis, valdžios leistas, tik mėnuo kaip egzistuoja. Sąjūdį ir susirinkusius sveikina estai, latviai, gruzinai, armėnai, žydai, gudai ir kiti.

Žodžiai drąsūs, atviri ir ryžtingi, šimtatūkstantinės minios karštai priimami plojimais. „Valio! valio! valio!“, jei drąsiai kas pristatoma, „Lietuva! Lietuva! Lietuva!“, jei kas garbingai teigiama, „Gėda! gėda! gėda!“, kai iškeliama negerovės ir valdžios saivaliavimas. Už tribūnos iškeltas aiškiai matomas plakatas, ant kurio didėlėmis raidėmis užrašyta: Songaila – tautos gėda. (Songaila – Lietuvos pirmasis partijos sekretorius). Pranešama, kad buvo galvota viešai iškelti Lietuvos vėliavą, bet kažkas teikėsi nupjaustyti vėliavų pakėlimo lynus, todėl stiebai tušti, o trispalvė nuleista nuo auditorijos viršaus (taip dar išpūdingiau).

Kalbų svarbesnės mintys: — Mūsų reikalavimai ir tikslai yra vieši ir teisingi, bet tik valdžios pareigūnai mus persekioja, slaptai baudžia, meluoja ir šmeižia.

— Lietuvos valdžia turi klausyti teisingų žmonių rei-

kalavimų, neremti kitų neteisėtų užmačių prieš savo brolius ir seses. Lietuvos valdžia, vadovaukite... arba pasitraukite... —

— Šiandien mes kalbame drąsiai ir tvirtai, milicija mus nepersekioja. Tik tenai po stogeliu Saugumas stebi ir filmuoja, gera nuotraukom daryti vieta, bet mūsų tenai neleidi!... (Aukštai prie auditorijos po stogeliu matėsi 24 civiliai ir vienas uniformuotas). Šauksmai iš minios: gėda!...).

— Gana kitiem įsakinėti, kodėl turi veikti dirbtuvės, kurios gamina ne mums reikalingus gaminius ir tik teršia mūsų šalį?...

— Mes esame lietuviai ir turi būti gražinta mums pilietybė! Turi būti Lietuvos karuomenė, kurioje jaunimas atliktų karinę tarnybą tėvynėje! Mes reikalaujame, kad būtų paleistas Sakalauskas, kuris daug kentėjo ir darbar kankinamas!...

— Moterys-motinos, gimdykite vaikus ir auklėkite juos lietuviais, nes nuo jūsų pareina Lietuvos ateitis. Lietuvos valdžia turi remti jaunas, gausias šeimas.

— Oficiali mūsų informacija nėra teisinga ir mums įsakytą ką rašyti ir ką ne. Objektivumas mūsų spaudai yra svetimas dalykas.

— Lietuvoje, turi būti lietuvių kalba, kas jos nemoka, turi išmokti.

— Valdžia turi sustabdyti numatytą jėginių bei gamyklų statymą, kurios tik teršia ir nuodija mūsų kraštą. Turi būti pradėtas valymas upių ir miškų, ne už dešimt metų, bet tuoj pat. Lietuvos valdžia turi veikti, o ne kalbėti, ir savo tautą laikyti pirmoje vietoje. Yra užkrauta pramonė, kuri mums nereikalinga ir žalinga, kuri teršia mūsų šalį.

— Mums visuomet skelbiama, ką mes gauname iš sąjungos, bet nutylima, ką sąjunga iš mūsų paima. Mes turime viešai žinoti skirtumą, ką gauname ir ką atima iš mūsų, kas skolingas kam lieka?...

— Mes reikalaujame, kad Lietuva būtų suvereninė, nebenaikinama toliau, bet atgavinama. Lietuva neturi būti traktuojama kaip trupinėlis mišrainėje, bet kaip tauta sąjungoje. Mes ryžtamės dirbti, aukotis net ir mirti už Lietuvą. Ekonominėje srityje reikalaujame visiškos nepriklausomybės: ūkiai turi būti vadovaujami agronomų, sumanių ūkininkų, bet ne partijos žmonių, kurie apie ūkių nieko nenusimano.

— Lietuvių valdžia ir milicija turi vadovautis savo sąžine ir protu, bet nelaukti direktyvų iš kitur, iš tų, kurie nelinkti Lietuvai gerovės.

— Lietuva Marijos žemė, mes reikalaujame grąžinti katedrą ir bažnyčias. Kviečiame dvasininkus jungtis prie mūsų ir laikytis Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio nuostatų. Reikalaujame skelbti nelaimės, kad ir nemalonias, Lietuvos žmonės privalo sužinoti kas vyksta anksčiau nei tos

žinios ateina iš vakarų. Siūloma boikotuoti laikraštį „Tiesa“, kuri rašo neteisybes, neprenumeruoti ir nepirkti jos, kol nerasys tiesos.

— Reikalaujame atsistatyti susikompromitavusius psichiatrus, kurie savo išsimokslinimą naudojo kankinimui žmonių. Pagerbkime visus kankinius tylos minute. Išviešpatavo mirtina tyla ir šimtatūkstantinė minia tartum apmirė.

— Lietuvos antrasis partijos sekretorius yra rusas, mes reikalaujame, kad būtų pakeltas ir paskirtas lietuvis.

— Mūsų jėgos ir darbai — tėvų žemei, mūsų gimtinei. Mes dabar pakartojame mūsų boikotą gyvenimui. Jie aukojosi, dirbo dėl Lietuvos atgimimo prieš 100 metų. Lietuvos politinė padėtis Pabaltij yra trečioje vietoje, pirmąją estai, tada latviai. Bet tokia statistika tik iki dabar. Lietuviai buvo baikštūs, iki šandien, bet ne ilgiau. Užaugome šėtono paunksmėje, todėl ir baimė gaubė mus...

— Pranešame džiugią naujieną, kad Kaune bus atstatytas Laisvės paminklas ir Vytauto Didžiojo biustas. Primenamas Darius ir Girėnas.

Suskamba „Lietuva brangi, mano tėvyne“... Visi susijungia rankomis ir iškėlė virš galvų, siūbuodami, sugieda visus punktelius. Čia vėl nebesusilaikoma nuo ašarų.

— Įdomu, kokią teisybę rašys mūsų spauda apie šį subuvimą?

— Įspėjame miliciją, kad mes ne banda ir jūs ne ganytojai! Iškelia milicijos negeštes. Minia šaukia: „Gėda milicijai!“

— Įdomu, kokios represijos numatytos šio subuvimo vadovams? Primename milicijai, kad mes nesibijome nieko, nes nieko baiesnio negalite sugalvoti, ką mes esame jau pergyvenę...

Minia sugieda Lietuvos himną... Milicijos niekur nesimato, tik tvarkdariai su žaliais raiščiais, ant kurių Gedimino stulpai. Jaunuoliai laiko iškėlę vėliavas, daug iš jų dėvi juodus marškinius, ant kurių išspausdinti Vyčio ženklas ir žodis Lietuva.

Iš tribūnos praneša, kad norintieji paaukoti šiam sąjūdžiui, tai gali atlikti paduodami auką tvarkdariam su žaliais raiščiais, nes jie patikimi (sekančią dieną buvo paskelbta, kad aukų surinkta 28,650 rublių).

Paprašyta tvarkingai skirstytis ir nesiduoti išprovokuojami ir tuo tvarkingumu įrodyti, kad milicininkai nėra reikalingi.

Šimtatūkstantinė minia uždainuoja: „Balnokim broliai žirgus, reiks karan joti“. Po šios kita daina — „Augo kieme klevelis“...

Po dainų visi tvarkingai pradėjo skirstytis. Vėliavnešiai ėjo iškėlę vėliavas, iki pat savo namų. Tie, kurie gyveno kituose miestuose, greitkeliais važiuojo namo su iškeltomis vėliavomis. Liepos 9 — istorinė diena Lietuvai.

K.K.

Didieji švyturiai Lietuvoje

Naujausias pogrindžio „Kronikos“ 77 numeris apie žymiuosius tautiečius, paminėtus įvairiose vietose

1987 m. gruodžio 2 d. minėjome vieno žymiausių Lietuvos Katalikų Bažnyčios, mokslo bei valstybės vyro Prano DOVYDAIČIO 101-ąsias gimimo metines. Minėjimas buvo surengtas Kauno Karmelitų bažnyčioje. Pamokslininkas gana plačiai ir išsamiai nūšvietė daugiašakę Pr. DOVYDAIČIO veiklą, jo nuopelnus Katalikų Bažnyčiai, Lietuvos mokslui. Pr. DOVYDAITIS, suderinęs savo visuomeninę ir mokslinę veiklą su Kristaus Evangelijos tiesomis, mums, lietuviams, tapo pavyzdžiu, liko šviesia žvaigžde visose gyvenimo srityse. Jo nurodymai ir pastabos Lietuvos mokytojams, kultūrininkams ir šiandien neprarado savo aktualumo.

1988 m. sausio 27 d. Prienų bažnyčioje vakarinės pamaldos buvo minimas prof. A. MACEINA. Šie minėjimai pamazų tampa tradiciniais. Labai gaila, kad Lietuvos masinis klausytojas ir skaitytojas neturi pakankamai galimybių išsamiai ir įvairiapusiškai išnagrinėti A. MACEINOS literatūrinio ir filosofinio palikimo. Tai didžiulis nuostolis visiems, o ypačingai jaunajai kartai. Panašūs minėjimai įgalina prisiliesti prie vieno žymiausių ne tik Lietuvos, bet ir Vakarų Europos krikščioniškosios filosofijos kūrėjų.

Panašia tradicija tampa ir palaimintojo arkivyskupo Jurgio MATULAIČIO minėjimai ne tik Marijampolėje, bet ir kitose Lietuvos bažnyčiose. 1988 m. sausio 30-31 d.d. toks minėjimas išpūdingai praėjo Kauno Karmelitų bažnyčioje. Džiugu, kad pamokslininkai atskleidžia tikintiesiems vis naujų palaimintojo charakterio ir veiklos bruožų, ypač pastoracijos, kaip visuotinio idėjos, baruose.

Visuomeniniame ir politiniame gyvenime tapo madingu žodis „stagnacija“. Kažin ar šis žodis netinka ir mums, katalikams?... Kol troškom arkivyskupo J. MATULAIČIO beatifikacijos, tol jo vardas buvo kartojamas veik kiekvienų Mišių metu. Tikslas pasiektas!... O toliau — tyla. Būtina įsisąmoninti, kad Lietuvos krašto žmogus, mūsų tautietis ir bendrakeleivis (kai kurių net amžininkas), pagaliau mūsų dvasinis vadovas arkivyskupas Jurgis MATULAITIS gali būti mūsų visų reikalų užtarėju prie Viešpaties sosto. Arkivyskupo J. MATULAIČIO gyvenimas ir veikla — įrodymas, kad ir šiais sunkiais valdiško ateizmo laikais įmanoma ir būtina išlikti ištikimais Kristaus Bažnyčiai. Jo skelbtai Evangelijai. Jeigu norime statyti, o ne griauti, privalome palaimintojo arkivyskupo J. MATULAIČIO pavyzdžiu sugesti žvake ant Viešpaties altoriaus, o ne smilkti nuodėgulių pasaulietiškosios posėdžių salosė.

1988 m. vasario 5 d. Rudaminos bažnyčioje įvyko kun. J. ZDEBSKIO antrųjų mirties metinių minėjimas. Dalyvavo J. E. vyskupas Julijonas STEPONAVIČIUS, nemažai a.a. kun. J. ZDEBSKIO bendraminčių iš kunigų ir pasauliečių tarpo. Ir, žinoma, kaip kiekvienam tokiu atveju, būrys stebėtojų iš bedieviškos valdžios pusės. Vyskupas J. STEPONAVIČIUS ir kunigai pamokslininkai iš naujo peržvelgė daugelį tų problemų ir uždavinių,

kurie visada rūpėjo a.a. kun. J. ZDEBSKIUI, kaip ir šiais nepalankiais tikėjimui laikais išlikti pilnai ištikimais Kristaus paliktai Bažnyčiai, Jo skelbtai Evangelijai, išlaikyti tautos dorą, heroiską meilę artimui ir kt. Pagal juos kun. J. ZDEBSKIS rikiavo savo, kaip žmogaus ir kunigo, veiklą. Kun. J. ZDEBSKIO pavyzdys — unikalus dabartinio katalikiško veikimo atvejis. Žavi jo sugebėjimas įvaldyti tokį platų altruistinės veiklos diapazoną. Visur turi būti pastanga — dažnai kartodavo kunigas. „Pastanga ir konkretus meilės darbas — štai ženklas, pagal kurį bus atpažįstami Kristaus mokiniai“.

Pašventinus kapo paminklą, buvo sugiedota „Marija, Marija“, „Lietuva brangi“, „Lietuva, Tėvyne mūsų“. Prie kun. J. ZDEBSKIO kapo jaunimo vardu kalbėjo Robertas GRIGAS. Jis kvietė jaunimą aktyviai remti Eucharistinį sąjūdį, savo asmeniniu pavyzdžiu per pasiaukojančią meilę Kristui ir Bažnyčiai prisidėti prie greitesnio tautos prisikėlimo. Valdžios siųstieji asmenys bandė sutrukdyti minėjimo darną, tačiau jų gretose neatsirado nė vieno, kuris būtų išdrįsęs viešai pasireikšti. Girdėjosi tik užkulisiniai priekaištai vieni kitiems: „Kodėl tu nekalbėjai?“ ir pan. Pasitenkinta įprastiniu dalyvių fotografavimu, mašinų numerių registracija.

Prelato Adomo JAKŠTO-DAMBRAUSKO 50-ųjų mirties metinių minėjimas buvo surengtas vasario 16 d. įvykių fone. Pamaldos Kauno katedroje įvyko vasario 21 d. Mieste dar tebegaliojo nepaskelbtas karas statusas — pamaldos ir jų dalyviai buvo akyliausiai stebimi Saugumo darbuotojų. Pamaldų metu buvo pasakyti du pamokslai. Juos pasakė vyskupas Juozas PREIKŠAS ir Kauno kunigų seminarijos rektorius Viktoras BUTKUS. Vyskupas J. PREIKŠAS išsamiai išnagrinėjo prelato A. JAKŠTO-DAMBRAUSKO veiklą, didžiulį jo indėlį lietuvių kultūrai, visuomeniniam gyvenimui, religinės sąmonės ugdymui. Po pamaldų prie kapo susirinkę tikintieji organizuoti meldėsi, deklamavo eiles, giedojo giesmes. Pabaigai buvo sugiedotas nepriklausomos Lietuvos himnas, „Lietuva, Tėvyne mūsų“.

Šie 1988 m. — mūsų tautai neeiliniai. 1918 m. vasario 16 d., pasinaudodama istorinėmis aplinkybėmis, Lietuva sugebėjo pasiskelbti suverene valstybe. Vasario 16 d. sukako 70 metų nuo šio kiekvienam lietuviui neįkainojamai brangaus istorinio fakto. Tauta paverpta, bet laisvės troškimas gyvas, jis pasireiškia kiekvienų metų vasario 16 d., tautai brangiose šventėse, o ypačingai šiais jubiliejiniais metais. Šiais metais valdiški bedieviai savo propagandine veikla kaip niekada išgarsino šią datą. Respublikiniuose ir rajoniniuose laikračiuose bei žurnaluose dar gerokai prieš jubiliejų pasipylė piktumu, o neretai ir šmeižtais vienas kita lenkiantys straipsniai. Nesnaudė ir televizija bei radijas. Čia po keleto kartų per dieną buvo koneveikiami visi tie, kurie kokiu būdu būdu ragino prisiminti vasario 16 d. jubiliejų, ypač daug pykčio sulaukė JAV prezidentas R. REAGANAS, Vakarų radijo stotys. Gamyklose

Su nepriklausomos Lietuvos vėliava į Vingio parką Vilniuje. Liepos 9 d. ten įvyko milžiniška demonstracija, reikalaujanti suverenumo Lietuvai

ir įstaigose dirbantieji buvo verčiami pasirašyti po raštu, jog jie visada nori gyventi TSRS sudėtyje. Miestuose ir miesteliuose priverstiniai mitingai prieš vasario 16 d. paminėjimą (kai kur dalyvaujantiems buvo pažadėtos net piniginės premijos): studentai ir mokiniai verčiami koneveikti JAV prezidentą R. REAGANĄ, kaltinti jį kišimusi į Sąjungos vidaus reikalus, be perstojo skanduoti: „Mes pasipiktinę!“, „Kas įgaliojo vasario 16 d. rengėjus?!“, „Vasario 16 d. minėjimų nepakėsime!“. Valdžios pareigūnai, gamyklų, įstaigų vadovai, pamirę persitvarkymą ir demokratiją, lyg niekur nieko nepaklusnius asmenis gąsdino Stalino laikų represijomis — pažeminimu pareigose, išmetimu iš darbo (etatų mažinimas!), bananais, laisvės atėmimu. Aktyvesni, tautiškai susipratę lietuviai turėjo būti išsiųsti į kitas respublikas komandiruotėn, daug perspėta Saugume, milicijos skyriuose ir vietos prokuratūrose. Gėlių padėjimas ant laisvės kovotojų kapų traktuojamas kaip baisus iššūkis prieš tarybų valdžią. Sąjungoje gyvenantiems visa tai gerai žinoma, o ne vienam ir savo kailiu patirta. Lietuvos vyskupai dėl vasario 16 d. buvo perspėti AT prezidiume, kunigai ir bažnytiniai komitetų nariai — rajono vykdomuosiuose komitetuose (beveik visus Lietuvos kunigus asmeniškai aplankė rajonų, o kai kuriuos net Vilniaus saugumiečiai).

Maždaug 10 d. prieš vasario 16 d. vakarais Lietuvoje prasidėjo vos ne karo stovis, kuris tęsėsi dar 10 d. ir po vasario 16 d.: gatvėse, aikštėse, net kapinėse budėjo milicininkai, jiems į pagalbą iš visų įstaigų buvo paskirti draugovinėnkai, o virš visų padėtį akylai stebėjo Saugumas. Valdiški bedieviai, bijodami įsiau drinušios laudies, izoliavo nuo jos rugpjūčio 23 d. demonstracijos aktyvesnius dalyvius bei organizatorius, paskirdami jiems namų areštą. Kitus aktyvesnius tikintuosius vasario 16 d. gaudė gatvėse ir vežė į milicijos skyrius motyvu — neaiški asmenybė.

Ir vistiek jubiliejaus minėjimai įvyko. Šiais metais kaip niekada jie buvo glaudžiai susiję su Bažnyčia. Daugelyje Lietuvos bažnyčių, pradedant vasario 14 d. sekmadieniu, buvo laikomos pamaldos už Lietuvą, uoliesni kunigai pasakė ir specialiai tautos jubiliejui skirtus pamokslius. Bažnyčiose po šv. Mišių, jaunimo vadovaujami, tikintieji ėjo Kryžiaus kelius, „Viešpaties Angelo“ malda prisiminė tuos, kurie už Lietuvos nepriklausomybę paaukojo savo gyvybę. Kai kurios bažnyčiose tikintieji ištiesė dieną organizuoti savų parapijose adorav Sv. Sakramentą už tautos nuodėmes ir meldė Jo palaimos. Pamaldoms pasibaigus, buvo sugiedotas nepriklausomos Lietuvos himnas ir tautinė giesmė virtusi Maironio-Naujailo „Lietuva brangi“. Jubiliejaus proga prisimenant visus tuos, kurie aukojosi ir dirbo tautos laisvei, buvo padėtos gėlės prieš vasario 16 d. akto signatūrų kapų, žuvusių už laisvę tautiečių kapų, tautai brangių istorinių paminklų. (Beje, jos tuoj pat

būdavo numėtos būdinių saugumiečių ir milicininkų). Didžiausiuose Lietuvos miestuose buvo sutraukti kariuomenės, gatvių kiemuose paslėptos žmonės išvežti mašinos, budėjo masė saugumiečių ir milicininkų, turėjusių užduotį operatyviai susitvarkyti su mažiausia demonstracija.

Tikintiesiems itin skaudu, kad atsirado klebonų, kurie ne tik kad nepalaikė tautiečių entuziazmo atšvesti jubiliejų, bet dargi neleido bažnyčiose organizuoti melstis už Lietuvą, giedoti Lietuvos nepriklausomybės himną, ragino skirstytis. Taip buvo pailsėta Kaune Vytauto, Šiaulose Šv. Jurgio ir Alytaus II bažnyčiose.

Kiekvienas mūsų didvyrių prisiminimas — tai varpo balsas, neleidžiantis užsnūsti religinei ir tautinei dvasiai. Kaip pirmųjų krikščionių dvasia yra patikima atrama visuose persekiojimuose, taip ir Lietuvos vaikams stiprybės bei ištvermės reikia semtis iš savo švento ir garbingo gyvenimo sūnų ir dukterų.

Naujasis arkivyskupas

Prelatas Audrys Bačkis paskirtas naujuoju prancūzų Olandijai. Ta pačia proga jam suteiktas arkivyskupio titulas ir greitai laiku jis bus konsekruojamas vyskupu. Jis užims itin jautrią vietą, kurioje pasukiniuojų metu buvo australas arkiv. Edward Cassidy, pastaruoju metu paskirtas Vatikano valstybės sekretoriaus kard. Agostino Casaroli padėjėju.

Naujasis arkivyskupas yra gimęs 1937 m. Kaune. Paryžiaus St. Suplice kunigų seminarijoje baigęs filosofiją, o teologijos studijuoti 1957 m. atvykęs Romon, Šv. Kazimiero lietuvių kolegijon. Teologiją baigė Gregorianum universitete licenciatu laipsniu ir 1961 m. buvo įšventintas kunigu. Tais pačiais metais įstojo Popiežiškojo akademijon, kurioje paruošiamie Vatikano diplomatai, ir Laterano universitete studijavo K. Bendrijos teisę, apvainikuodamas tas studijas doktorato laipsniu. 1964 m. buvo paskirtas ir nunciatūrą Filipinuose. 1965 m. pakeltas į prelatus ir paskirtas sekretoriaus pareigoms Kostarikos nunciatūroje. 1968 m. buvo paskirtas pirmuoju sekretorium Turkijos nunciatūron. 1970 m. — apaštalinė delegatūron Nigerijoje. 1973 m. jis buvo atkviestas į Vatikaną ir paskirtas dirbti Viešųjų reikalų taryboje. 1978 m. buvo dabartinio popiežiaus paskirtas Viešųjų reikalų tarybos paskretoriu ir tas pareigas ėjo iki dabar.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugsčios kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

LENKAI STATO VIEŠBUTĮ

"Inturisto" viešbučio statybą Kaune, tarp A. Mickevičiaus ir S. Daukanto gatvių, pradeda Lenkijos firma "Budimex". Nuo sunkvežimių išmaltų kelių kauliukų apsaugos specialiai nutiesti keliai, sujungę betono mazgą ir sandėlius su šalia esančia statybos aikšte. Modernius viešbučio rūmus keli šimtai lenkų išpareigojo pastatyti per trejus metus. "Inturisto" viešbutis Kaune yra didžiausias "Budimex" statybos objektas užsienyje. Viešbutyje bus vietos pusei tūkstančio svečių.

PERŠAUTŲ DAINŲ KRĖSTAS

Vilniškė spauda paskelbė nemažai aktualių straipsnių, kuriuos paskatino M. Gorbaciovo pradėta viešo atvirumo politika. Juose pirmą kartą buvo atskleisti kai kurie ligišilinė kompaktijos propagandai nepalankūs įvykiai sovietų okupuotoje Lietuvoje. Didžiausios reakcijos susilaukė "Literatūroje ir mene" birželio 11 d. pasirodęs Romo Gudaicio rašinys "Mes – iš peršautų dainų krašto", išsamiai palietęs pokarinių strybų veiklą. Autorius yra II D. karo metais gimęs rašytojas, scenarijų kūrėjas filmams, Lietuvos rašytojų sąjungos partinės organizacijos sekretorius. Daug priekaištų spaudoje jam pažėrė buvusieji stribai, dabar vadinami liaudies gynėjais. Jiems, partizanų vadinantiems banditais, nepatinka taikliai R. Gudaicio pastaba, kad lietuvio lūpose plačiau buvo prigijęs ne liaudies gynėjų, o naikintojų pavadinimas, susietas su rusišku žodžiu "istrebiteli". Liaudis jiems nukaldino strybų naują darą. Suvalkijoje ir Dzūkijoje jie buvo vadinami stribais, Rytų Aukštaitijoje – skrebais. Tikslai L. Berijos kabinete buvo nutarata oficialiai stribus vadinti liaudies gynėjais, neoficialiai – naikintojais. Mat tada vyko Stalino teroriui tarnavusi aštri klasių kova, kurioje pagrindinis vaidmuo teko vietiniams stribams. Jie įjungtos sovietinės vidaus ir pasienio kariuomenės netgi nebuvo leidžiami viešai minėti: "Tada kariuomenės dalyvavimas ginkluotose susirėmimuose, karinės miestelių ir miestų įgulos besipriešinančių ir radijo stočių buvo traktuojamas kaip 'čingischaniskos okupacijos' įrodymas, kaip pavergiantis lietuvių tautą autokratijos smurtas..." Sovietinei propagandai geriau tiko vietiniai naikintojai stribai, oficialiai pavadinti liaudies gynėjais.

POKARINĖS KOVOS

Pokarinės tarpusavio kovos Lietuvoje kentėjo ir žuvo ne tik žaliaisiais vadinami partizanai, bet ir stribai. Pasak R. Gudaicio, stribams išpausinėdavo penkiakampes žvaigždes nugarose, išpausdavo liežuvius, išbadydavo akis, juos kardavo, skandindavo atakampiose pelkėse ir raistuose, kad amžiams dingtų be žinios. Zuvusieji partizanai pagal rūpestingai paruoštą L. Berijos instrukcijas visuotiniam pabauginimui at-

guldavo miestelių gatvėse ir aikštėse, kur būdavo išniekinami net jų lavonai. R. Gudaitis klausia: "Bet kaip pavadinsime tuos, kurie kaisiodavo lavonams į lūpas popirusus 'Bėlomorkanal' ar šlapindavosi šalia, miestelio moterų ir vaikų nesidrovėdami?...". R. Gudaitis nesistebi, kad lietuvių tautoje stribams neprigijo liaudies gynėjų vardas: "Todėl ir stribai, todėl ir skrebai, kad gynėjų (tikrųjų) tarpe apsieiai buvo girtuoklių, tinginių, tamsių, kerštingų, žiaurių žmonių. Kulkos, paikai pro smilkinius švilpdamos, neskrėję inteligencijos nuo paikiausios besmege nystės, tad šienavo, skynė ir juos. Pernelyg atvirai jie džiūgirdavo bunkerį nesuradę, be-sislapstančiųjų neaptikę, užtat rūkytų lašinių paltis, kumpius, karkas, puodynės su medum ir sviestu užuosdavo geriau už mokytus kareivius šunis, jų gėrybių eksproprijavimas vakaro vaišėms ir išsinešimui buvo klasinės teisybės pareiškimas, neišardomas proletariato ir valstietėjų sąjungos bei aukšto idėjinio sąmoningumo forma..." Vaišės papildydavo "lietuvišką" alkoholio maukimas artipilnėm stiklinėm, kurios kartais tapdavo paskutinėm. Kulkos kežindavo dar girtas galvas, kai jas iš pasalų paleisdavo partizanai su karčia pastaba: "Dvėsk, sovietiškas, bolševikiškas šunie, Stalino pakalike!"

TUŠTINDAVO SODYBAS

Stribams ypač patikdavo laisvas šeiminninkavimas ištremtųjų sodybose: "Kelinta dalis turto būdavo išdalinama varguoliams, naujakuriams, nukentėjusiems. O kelintą sąmoningi kovotojai paprasčiausiai pasiglemždavo, parduodavo, iškeisdavo į naminę. Taip pat varganą skarbą, skurdžius rakandus ir tų, ne-teisingai išbuožintųjų, kurių interesus jie privalejo ginti. Ir dar ilgai po išvežioimo aples-ta, sirata tapusi sodyba būdavo plėšiama, kol namas likdavo be langų ir durų, o kluonas – be greblių ir arpu. Tik mešlo tvartuose neliesdavo...". Pasak R. Gudaicio, valdžion, prasiveržę tik nedidelė raštingesnių strybų dalis, o nemažai kitų susilaukė liūdnio likimo: "Bet kas šiandien besukaiciuos, kiek ekskovotojų violetiniais nuo 'rašalo' veidais ir užgrūdintom mėlynom nosim mirė patvorių varnalėšynuose, kiek, visų niekinami ir pajaukiami, užsidėgė nuo degtinės, kiek užduso kar-vižių mešle ir siloso duobėse?... Ir visi išsijusę kone-veikė, keikė tarybų valdžią, iš-davikus partijoje, ir visiems atrodė, kad tik jie labiausiai nukentėjo, didžiai nusipelnę, o valdžia dabar remianti tuos, su kuriais jie kovojo. 'Būk sveikas, jebūtute, aš po pirmos manufak-tūra užsikandu!...' – ir paus-tydavo šimtasitule... Ir tulžin-goj girtoj neapykantoj kankina-mai merdėdami, ir nuo plyšy-sios širdies žudami, jie ilgėda-vosi kruvinųjų metų, kada buvo visagaliai, kada buvo reikalin-gi..."

V. Kst.

Copps koliziejus Hamiltone, kur vyko VIII tautinių šokių šventė. JUOZAS KARASIEJUS, vienas iš šventės meno vadovų, praveda generalinę šokių repetitiją

Hamilton, Ontario

JUODOJO KASPINO DIENA
Ir šiemet bus minima rugpjūčio 23. Tą rugpjūčio dieną 1939 metais didieji agresoriai – Molotovas su Ribbentropu pasirašė sutartį, kuria buvo pasidalyta rytų ir centro Europa, o taip pat ir mūsų Lietuva. Antradienio vakarą 7 valandą miesto rotušės aikštėje rinksis rusiškojo imperializmo prieglobstin patekusių tautų atstovai su savo vėliavom ir plakatais prisiminti tą gėdingą ir ligi šiol dar neatitaisytą pasaulio istorinį įvykį. Pagrindiniu kalbėtoju bus Pierre Renyi, rašytojas ir žurnalas "Resistance to Communism: The Afghan Struggle" leidėjas. Iš lietuvių kalbės jaunas mūsų advokatas Audrius Stonkus, kuris yra taip pat ir šitos organizacijos Hamiltone pirmininkas. Šiemet taip pat sukanka ir 20 metų nuo garsiosios Chruščiovo armijų invazijos į Čekoslovakiją ten numalšinti prieš komunizmą sukilusios tautos. Lietuviai yra raginami tą vakarą ateiti į miesto rotušės plazą ir prisidėti prie paminėjimo to liūdnio įvykio, kuris palietė ir mūsų kraštą. Dabar jau ir Lietuvoje yra keliamas šitų klasingų sutarčių teisėtumas ir jų pasekmės. K.M.

BRONIUS, BRONĖ IR ALGIS VENSLOVAI savo namo įkurtųjų proga "Tėviškos žiburiai" paa-kojo \$100.

A. a. JUOZO SVILO atminimui aukoją Kanados lietuvių fondai: \$50 – P. Z. Sakalas, E. T. Apanavičius, S. D. Naikauskas, Windsor, Ont.; \$25 – M. D. Jonikas, J. G. Kažemėkas, J. A. Asmenavičius, T. L. Pintulis; \$20 – P. Armonas, J. E. Bajoraitis, M. A. Garkūnas, J. Y. A. Liaukus, J. R. Pleinys, J. G. Kristolaitis, B. Sadauskienė, St. Dalius, J. Andrukaitis, V. Pilkauskas; \$15 – P. Sidlauskas, K. L. Meškauskas, A. Mingėla; \$10 – J. Z. Ricus, J. T. Povilauskas, M. J. Gimzauskas, P. I. Zubas, J. O. Kareckas, K. H. Žilvytis, G. Skaistys, Z. Didžbalis, V. A. Kežinaitis, A. S. Aušrotas, S. Raupėnas, P. Pleinys, L. Skripkutė, M. P. Šiulytė, Z. Čečkauskas; \$5 – V. Narkevičius.

KL fondas visiems nuoširdžiai dėkoja už aukas.

PADĖKA

Nuoširdi padėka Jadzei Gedrimienei ir Skolastikai Eismantie-nei suorganizuojusiems mums di-delę staigmeną naujo namo įsigy-jimo proga.

Dėkojame kun. klebonui J. Liau-bai, OFM, už namo ir valgių pa-šventinimą bei dalyvavimą mūsų tarpe.

Taip pat dėkojame visiems bičiuliams dalyvavusiems ir prisi-dėjusiems prie dovanos: J. O. Ado-mauskams, B. F. Ankams, M. Boru-sienei, A. O. Dziemionams, P. S. Eismantams, J. A. Gedrimams, J. M. Gimzauskams, A. D. Jankūnams, A. V. Juračiams, J. J. Kamačiams, J. O. Kareckams, P. T. Kareckams, D. V. Kekiams, V. O. Keziams, L. E. Klevams, L. Kriauciūnienėi, J. L. Koperskams, P. E. Lukavičiams, K. S. Mileriams, Z. A. Pulianauskams, A. Pranskūnienėi, J. V. Ra-guckams, S. Rakštienėi, B. Rukšė-nienėi, B. Skverekienėi, P. D. Vaitekūnams.

Dar kartą nuoširdžiai dėkojame kun. klebonui, rengėjoms ir vi-siems bičiuliams pas mus atsilan-kusiems su savo gėrybėmis ir do-vanomis. Jūsų didelis nuoširdū-mas pasiliks mūsų atmintyje.

Bronius, Bronė ir Algis Venslovai

REIKALINGA LIETUVĖ moteris prižiūrėti 1,5 metų Jonuką nuo 8 v.r. iki 4 v.p.p. Hamiltone. Kreip-tis tel. 524-2770.

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKOS ŽIBURIAIS" – at-siųskite dar jų neskaitytą adre-sus. Jie gaus keletą numerių ne-mokamai.

Sudbury, Ontario

"GELEŽINIO VILKO" žūk-lau-tojų ir medžiotųjų klubo valdyba rugpjūčio 27, šeštadienį, V. Gud-riūno gražioje vasarvietėje ren-gia tradicinę –metinę gegužinę. Bus įvairi programa: sportinis šaudymas dėl pereinamosios tau-rės, sportas ir kt. Kviečiame klubo narius ir svečius gegužinėje dalyvauti. Neturintieji susisie-kimo priemonių kreipiasi į klubo valdybą. Kor.

Delhi, Ontario

PADĖKA

Man sunkiai susirgus ir atsigulus lignoninė, nuoširdžiai dėkoju vi-siems mane lankiusiems lignoninė-jie bei namuose. Ačiū už geles, korteles ir kitas dovanas. Ypatinga padėka E. G. Rugieniams, kurie nepagalioję laiko mane aplankyti ligos patale. Taip pat dėkoju K. G. Girmams už lankymą bei dovaną.

K. Balys

Edmonton, Alberta

DR. P. KLEMKĀ apie 5 metų praktika-vęs mediciną Edmontone, š.m. birželio 12 d. perleido laikinai savo kabinetą kitam kole-gai, o pats su šeima vieneriems metams išvyko į Halifaxą. Ten, Dalhousie universitete, perims pareigas savo buvusio mokytojo-profesoriaus, kuris išvyko į JAV pagilinti šeimos medicinos moks-lų. Dr. P. Klemka laisvu laiku taip pat padeda pagilinti šeimos medicinos teoretines žinias. Linkime mielam jaunam tautiečiui daktra-rui geriausios sėkmės naujose pa-reigose ir moksle, ir iki malonaus pasimatymo kitą vasarą Edmon-tone.

I VIII LAISVOJO PASAULIO lietuvių tautinių šokių šventė Hamiltone, liepos 2-3 d.d. buvo išvykusi, palyginti, gausi 16 asmenų grupė. Dauguma jų skrido lėktu-vais, kiti poromis važiuo auto-mobilais. Grįžo visi laimingai, pilni gražių įspūdžių ir prisimi-nimų. Dvi jauniausios grupės na-rės, Edita Nazaraite ir Angelė Au-gytė, dalyvavo taip pat PL IV kul-tūros kongrese Toronte. Dobilas

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Parduodu tinkančius naudoti Lietuvoje japonų gamybos video magnetofonus

ir 1988 m. modelių video filmavimo kameras (camcorders)

"NATIONAL" ir "HITACHI".

Kreiptis telefonu (416) 385-3453 HAMILTONE.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 27 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 3%
santaupas 5.75%
kasd.pal.taupymo s-ta.....5.25%
90 dienų indėlius 8.25%
1 m. term. indėlius 9.5%
1 m. term. ind.mėn.pal. 9%
3 m. term. indėlius 10%
RRSP ir RRRF (pensijos).....7%
RRSP ir RRRF 1 m. 9.5%
RRSP ind. 3 m. 10%

IMAME UŽ:
asmenines paskolas 12.5%
nekiln. turto pask. 1 m. 10.75%
nekiln. turto pask. 3 m. 11.75%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybėse

A. a. kun. Pijus Dambrauskas, vilkaviškietis, gimęs 1892 m. rugsėjo 13 d., mirė birželio 20 d. Nekaltai Pr. Marijos seselių vie-nuolynui priklausiančiuose Ma-tulaičio senelių namuose Put-name. Velionis buvo baigęs Sei-nų kunigų seminariją, kunigų išventintas 1915 m. rugsėjo 1 d. Minske, kur seminarija tada bu-vo evakuota. 1915-18 m. studija-vo dvasinėje Petrapilio akade-mijoje, gaudamas teologijos kandidato laipsnį. Grįžęs Lie-tuvon, dirbo "Žiburio" progim-nazijos mokytoju ir direktoriu-mi Kudirkos Naumiestyje, Mari-jampolės mokytoju seminarijos kapelionu, inspektoriumi ir di-rektoriumi, profesoriavo Vilka-viško kunigų seminarijoje. Pe-dagoginį darbą tęsė pokarinėje lietuvių stovyklose V. Vokie-tijoje, Ibague kunigų seminari-jose Kolumbijoje. Persikėlęs į JAV, dirbo vikaru Baltimorės lietuvių Šv. Alfonso parapijo-jie. Lietuvoje reikiškes spaudo-jie, vadovavo pedagoginiams kursams Marijampolėje. Pala-idavo birželio 22 d. Nekaltai Pr. Marijos seselių "Dangaus vartų" kapinaitėse Putname.

JAV lietuvių fondo šiemetinis finansinės paramos paskirsty-mas buvo paskelbtas birželio 10 d. valdybos surengtame susi-tikime su spaudos ir visuome-nės atstovais Čikagoje, Jaunimo centro kavinėje. Valdybos pirm. Marija Remienė pasidžiaugė ke-turis milijonus dolerių peržen-gusiu pagrindiniu kapitalu. Ta-rybos pirm. Stasys Baras prane-šė, kad šiais metais fondui įna-šais jau gauta \$210.000. Sten-giamasi padidinti narių skaičių ir trejų metų laikotarpyje pa-siekti penkis milijonus dolerių. Gaunami prašymai liudija, kad jiems pilnai patenkinti reikė-tų dešimties milijonų dolerių pagrindinio kapitalo. Apie šie-met padaliną pelną kalbėjo jo skirstymo komisijos pirm. dr. Antanas Razma. Fondo taryba leido paskirstyti \$260.000. Prie šios sumos buvo pridėta \$11.000, paskirtų ankstesniais metais projektams, kurie nebuvo įvyk-dyti. Tada pelno skirstytojų ran-koje buvo, rekordinė \$271.000 suma, bet jų laukė ir rekordi-nis prašymų skaičius, siekiantis \$800.000. Komisija paskyrė: kul-tūriniams reikalams – \$93.890, visuomeniniams – \$53.985, li-tuanistiniam švietimui – \$54.525, studentų stipendijoms – \$68.600 (lituanistikai studi-juoti \$5.500, kitiems mokslams – \$34.700, mokytiš Vasario 16 gimnazijoje \$28.400). Iš paskir-tų sumų JAV LB krašto valdybai teko \$27.500, švietimo tarybai – \$50.000, kultūros tarybai – \$37.500, socialinių reikalų ta-rybai – \$4.500. JAV lietuvių fon-das dvidešimt šešerių metų lai-kotarpyje lietuviškiems reika-lams iš gauto pelno paskyrė \$2.310.000.

Dalis Nottinghamo "Gintaro" choro narių gegužės 29 d. daly-vaavo latvių "Daugavos vanagu" Mansfieldo skrymais šventėje Perlethorpe kaimelyje prie Ro-bin Hoodo išgarsinto Sherwood Forest miško. Gintariečiai pa-dainavo lietuviškų dainų, akor-deonu palydėti Nijolės Vainio-rinės. Ypač gražiai skambėjo lietuviškų dainų melodijos, kanklėmis atliktos Elenos Vain-orienės ir Onutės Jasevičiūtės-Hill. Bendras vakaras su latviais kaimelio salėje baigtas šokiais, grojant kaimiškai kapelai.

Vokietija

A. a. Adomas Gelžinis, evan-geliku kunigas, garbės senjo-ras ir paskutinis nepriklauso-mos Lietuvos evangelikų liute-ronų konsistorijos viceprezi-dentas, mirė Braunschweigo li-goninėje birželio 22 d. Velio-nis gimė Klaipėdos krašte 1902 m. balandžio 19 d. Lietuvišką Klaipėdos suaugusių gimnaziją baigė 1926 m. Teologiją ir filo-sofiją studijavo Vytauto D. uni-versiteto evangelikų fakultete Kaune. Kunigu buvo išventintas 1931 m. Kauno evangelikų šven-tojėse, dirbo Kretingoje. Kon-sistorijos viceprezidentu buvo išrinktas 1937 m. Vokietijon nuo sovietinės okupacijos pasitrau-kė su repatriantais 1941 m. Po II D. karo iki pensijos 1969 m. aptarnavo Woltwiecho, Velt-heimo ir Braunschweigo Šv. To-mo parapiją. Velionis, be vokiš-ky parapijų, taipgi rūpinosi ir lietuviškas evangelikais liute-ronais. Kai buvo panaikintas DP stovyklų, velionis iki 1986 m. kas mėnesį aplankydavo lietu-vius evangelikus Salzgitte-Le-benstedte ir jiems laikydavo pamaldas. Iki mirties buvo aktyvus vyriausios lietuvių evan-gelikų liuteronų tarybos prezi-dumo narys. Velionies ir kitų kunigų pastangų dėka lietu-viams, latviams ir estams pa-vyko įsijungti į Pasaulio liute-ronų federaciją, kurios būstinė yra Ženevoje. Velionis birželio 28 d. palaidotas Veltheimo kapinėse šalia 1981 m. lapkričio 12 d. mirusios žmonos Martos. Liko liūdnai dukra Tamara Rūta Gel-žiniūtė-Zenn su šeima. Laidotu-vių apeigas atliko Šv. Tomo pa-rapijos klebonas kun. Lang ir kun. Fr. Skėrys, perdavęs užuo-jautą lietuvių evangelikų liute-ronų vardu dukrai, žentui ir vaikaitei. Lietuvių vardu buvo padėtas gėlių vainikas.

AUDRA
travel
CORPORATION

**VIENINTELĖ PROFESIONALI
LIETUVIŲ KELIONIŲ
ISTAIGA KANADOJE
SKELBIA ir
GARANTUOJA**

**Pigiausias kainas kelionėse į
LIETUVĄ 1988 metais**

5-kiom, 10-čiai bei 15-kai dienų patogiausiomis lėktuvų linijomis
Išvykimo datos iš Toronto ir kitų Š. Amerikos miestų

Liepos 20 - rugpjūčio 2
Rugpjūčio 11 - 27
Rugsėjo 2 - 16

Spalio 7 - 21
Gruodžio 27 -
sausio 10 1989 m.

Užsakykite dabar – gausite papildomą nuolaidą.

Smulkesnes žinias teikiame
tel. (416) 769-2500

Mūsų istaigoje Jums patarnaus: AUDRONĖ, LIUSĖ, DALIA,
INGĖ, JOANNE, PAULIUS.

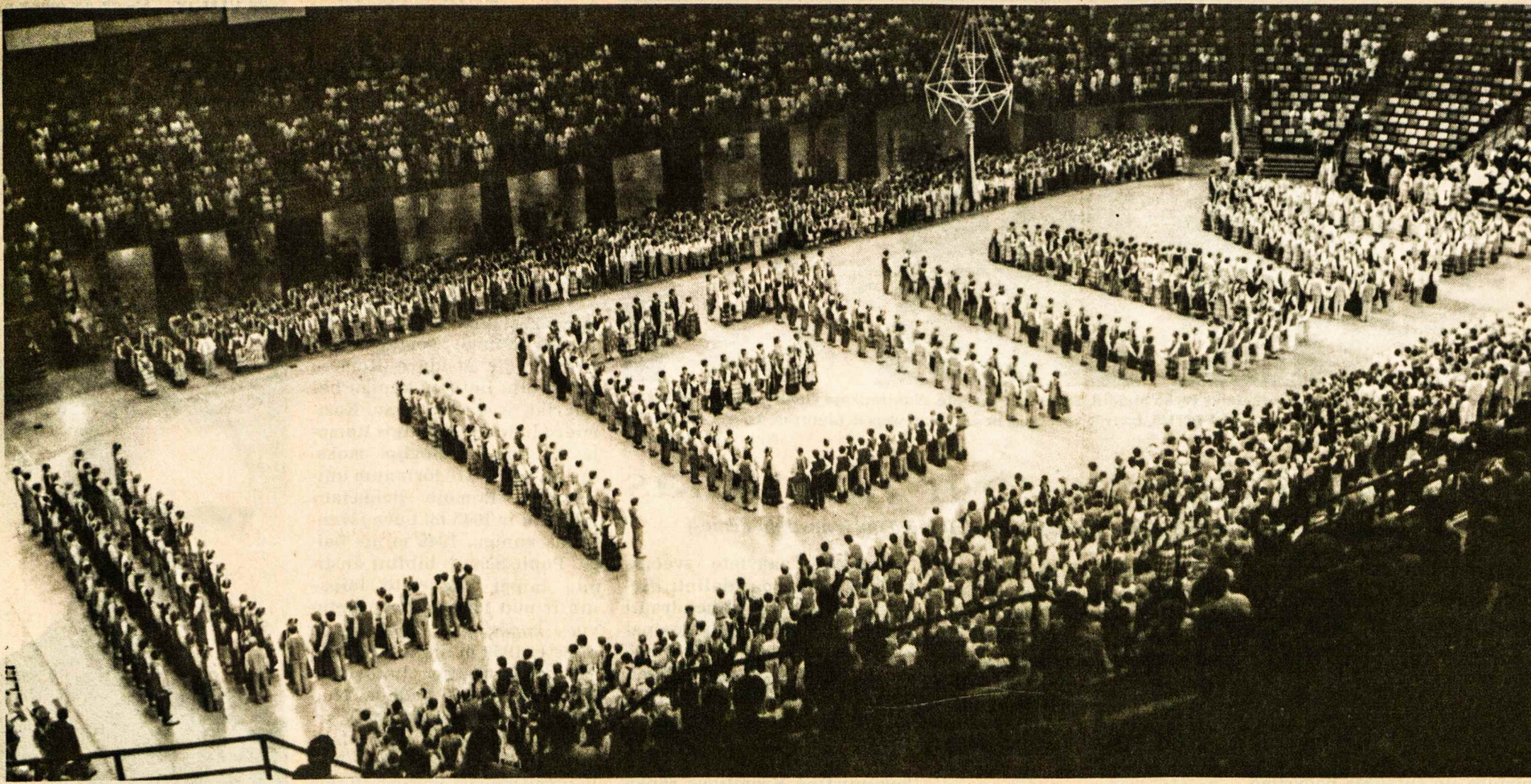
Mes kalbame – lietuviškai, angliškai, prancūziškai, rusiškai,
lenkiškai, vokiškai, itališkai, ispaniškai.

Mūsų istaigoje įrengti kompiuteriai: PEGASUS/GEMINI bei TDS
Mūsų istaiga yra narys – IATA, T-comm, BBB, CLIA

Adresas: 2100 Bloor St. W. Toronto, Ont., Canada, M6S 1M7
Tel. (416) 769-2500

Telex 06-986766 TOR

KVIEČIAME NAUDOTIS MŪSŲ LIETUVIŠKO BIURO PASLAUGOMIS.
Mūsų registracijos numeriai: retail nr. 2559030, wholesale nr. 2475066

Su dideliu pasisekimu praėjo VIII-ji laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventė liepos 3 d. Hamiltone, sutraukusi daugiau 2000 šokėjų ir 10.000 žiūrovų minią Nuotr. O. Burzdžiaus

Keliavau, pamačiau... ir žavėjaus

AURELIJA BALASAITIENĖ

Bėgantis laikas, nesustabdomas, nesulaikomas ir negailingas, radus valandėlę kontempliacijai mūsų greitai skriejančiame gyvenime, karais mus nuteikia pesimistiskai. Vyresnioji karta, dar prisimenanti Lietuvą, su nostalgija, kaip su dingstančio atminty sapno pasirodymu ir su liūdesiu, stebi laisvojo pasaulio lietuvių visuomenės tarimą nuosmūki, pasigėsdama savo idealų tautos, gal net tiems idealams įgyvendinti įprastų senų metodų. Ir taip nepamatome jaunų, veržlių asmenybių įvairiose mūsų gyvenimo srityse, vis dar koncentruojami savo dėmesį ir žvilgsnį į pačius vyriausius, nejuokiamis sudarydami nereikalingą ir žalingą spragą tarp gentkarčių. Ta tema galima būtų prirašyti tomus, skaitant mūsų spaudą, kurioje taip apstu įvairių aukšinių ir deimantinių sukakčių, ir taip maža mūsų jaunųjų kartų laimėjimų įvertinimo.

Bet yra momentų, kurių metu pamirštame tuos skirtumus, nusiskundimus ir abejones, nes virš visų gyvenimo smulkmenų staiga iškyla didžioji jėga: savo lietuviškos šeimos senųjų bendrų šaknų konkretus pajautimas, kai be jokių filosofinių išvedžiojimų ar diskusijų, pasijuntame esą didelės, vieningos lietuviškos šeimos visų gentkarčių, visų kontinentų, visų pažiūrų ir amžių nariai. Ir tada mūsų taip dažnai deklamuojama tautinio solidarumo simbolika tampa gyva.

I Kanados lietuvių iniciatyva suorganizuotą aštuntąją tautinių šokių šventę Hamiltone suplaukė tūkstančiai lietuvių, užpildžiusių ramaus, švaraus ir gražaus Hamiltono miesto restoranuose ir užkandinėse visur girdėjosi lietuvių kalba. Ir buvo juokinga, kai, susitikus su viena miela pažįstama, drauge užkandžiavome šaligatvius užkandinėje ir nutarėme padaryti

ti nuotrauką prisiminimui. Mano bičiulei apsidairius, kas galėtų mudvi nutraukti, šalia sėdėjęs jaunas simpatiškas vyras iš Vašingtono dailiai lietuviškai pasisiūlė: "Čia nieko nepaprasto mielos ponios. Aš jus nufotografuosiu". Atėję keturi jauni žmonės pradėjo dairytis, kur prisistie, o mudvi buvome beišeinančios. Mano bičiulė sako: "Jei čia lietuviai, užleiskim jiems stalą". "Ačiū, mes jums labai dėkingi", atsako jaunas, dailus vyras... Viešbučio keltuve krautuvėse jau beveik nebebuvo patogu ką nors užkalbinti ne lietuvių kalba. Viešbučio valgykloje, ypač pusryčių metu, teko ne kartą skubiai nuryti kėsnį, kad neužspringus galima būtų atsakyti "labą rytą".

Šeštadienį beveik ant kiekvieno kampo ir prie įėjimo į areną buvo pardavinėjama "The Hamilton Spectator" dienraščio liepos 2-os dienos laida, kurios visą pirmą puslapį puošė spalvotos ir juodai baltos, tautiniais drabužiais pasipuošusių lietuvių nuotraukos ir ilgas straipsnis apie pačią šventę bei jos programą, paminint ir prieš šventę įvykusių lietuvių kultūrinio gyvenimo įvykius.

Šeštadienį prieš pietus patyriau, kad galima nueiti ir pasižiūrėti, kaip vyksta repetitija. Buvau sužavėta mūsų jaunimo drausme. Buvo repetuojama pakaitomis, todėl vieni be jokio triukšmo užkandžiavo, o kiti šoko. Kiekviena grupė turėjo savo spalvos "uniformą", kad lengviau vieni kitus susirastų dideliame būryje, ir buvo taip smagu matyti, kai pro "mėlynmarškinį" būrelį prabėgo kanarėlės spalva pasidabinęs berniukas savo grupės kryptim.

Susipažinimo vakaras sutraukė nepaprastai dideles minias lankytojų, nes, kaip ir pats vakaro tikslas jau nusakė, buvo norima susitikti, susipažinti ir kartu pasidžiaugti. Susitikimų buvo daug, netikėtai, malonių ir nepaprastai brangių. Deja, nenorint skambėti priekaištingai, vistiek tenka pastebėti, kad patalpos toli gražu neatitiko šventės dalyvių skaičiui. Ankstokai atvykus, nebuvo problemos gauti bilietą prie įėjimo, ir, suradus stalą, prasidėjo pokalbiai, susitikimai, pasisveikinimai, vieni gaudūs, kiti linksmi. Deja, laikui bėgant pradėjo džiūti gerklės. Vyras iš bufetų nešėsi šalto alaus butelius, kiti dar ko nors stipresnio.

Neatsilikau ir aš, sriubėdama škotiškosios apysilti mišinių, bet... niekur nesimatė jokio paprasčiausio užkandėlio, net ir "bulvių drožlių" ar ko nors kito pakramtyti. Po keletos valandų, išsikalbėjus ir apsidairius, nutariau vykti į savo netoliese esantį viešbutį. Apatinė salė buvo skirta jaunimui, taigi ir tenai apsidairiaujau, įsiekodama savo dukros. Išeinant už durų spūstis ir triukšmas. Mane sustabdo jauna pora iš Klivlando. "Ponia, ar jūs parašysite į spaudą, kad mūsų neįleidžia?" Tik tada pagyriau, kad skaičius asmenų, kuriuos galima įleisti į patalpas, buvo labai ribotas, jei neklystu, tik apie pusantro tūkstantio žmonių, ir didelė dalis jaunimo į susipažinimo vakarą nepateko. Nuomojant salę negalima buvo nežinoti, kad vien šokėjų atvyksta daugiau kaip du tūkstančiai.

Toje pačioje arenoje sekančią rytą vyko pamaldos. Tai bene gražiausios lietuviškos masinės pamaldos, kokias esu mačiusi. Mišias atnaušaujant vysk. P. Baltakiui, OFM, dalyvaujant net dviem kunigams iš Lietuvos, nuostabiai gražiai giedojau Aušros Vartų parapijos choras ne vien mums įprastas giesmes, bet taip pat buvo solo ir duetas, o aukojimo procesijos simbolines dovanas nešė lietuviško jaunimo atstovai iš tolimiausių kraštų: Australijos, Vakarų Vokietijos ir Punsko. Stebint juos, norėjosi ir melstis, ir ploti, ir iš džiaugsmo raudoti.

Nusivyliau mūsų demonstracija, vykusia tuoj po pamaldų prie Gore Parko paminklo. Diena buvo graži, polkijos tvarka puiki, sustabdžius judėjimą, bet dalyvių buvo mažai, o kelias iš pamaldų buvo patogus ir netoimas. Čia rengėjai nėra kalti, tik dalyviai, kurie skubiai išsikirstė po savo patogius viešbučius, palikdami viešo solidarumo demonstracijos dalyvavimo pareigą "kitiems". Net ir mūsų tautos himnas nskambėjo gan blankiai. Argi ju taip išlepome ir taip atbuo mūsų jausmai? Tik į baketus pristinga bilietų...

Šokių šventė... Sklaidi, be ilgų nereikalingų kalbų negaišinant laiko su mūsų taip pamėgtu svečių pristinėjimu, leidžiant pagaliau mūsų jaunimui būti dėmesio centre. Jei yra būtina preiškšti bent trumpa konstruktivos kritikos žodį, tai vistiek būtų pageidautina, kad pat pradint šokėjų paradas bū kiek sklandesnis, tarp pasų grupių, jų vadovų ir šokėjų nepaliekant tokių didelių tarpų, bet jiems leidžiant plūkti išsitiese mase, kaip tos bangoms Nemune. Kalbė nėra, kad būtų sukeltas žiaurios didesnis publikos entuziasmas, nes protarpiais atrė, kad jau išėjo paskutinį grupę, bet... Be to, pirmii šokėjai buvo priversti svėti sa-

vo vietose arti penkiasdešimties minučių, kol paskutinieji užėmė vietas, kol buvo sugiedoti himnai r perskaityti Amerikos prezidento ir Kanados ministerio pirmininko sveikinimai. Kiekviena šokėjų grupė buvo publikos sutikta plojimais, tačiau, įžgiavus šokėjams iš Pietų Amerikos, Australijos ir Europos, jiems buvo sukelto ovacijų, o Punsko jaunimui pasirodžius, linko arenos sienos nuo plojimų. Šventės užbaigimas "Lietuviais esame mes gimę" yra vertas gilių padėkos programos rengėjams, nes buvo ir tokių švenčių, kurias užbaigdavome su rauda ir mirusių pagyrimu, pašokus sukintį ar kepturinę, ir tuo visiškai paneigiant pačią esminę šventės užduotį. Atrodė, kad kiekvienas šventės dalyvis, išjungęs į tą simboliską giesmę, tikėjo kiekvienu žodžiu.

Vakare tradicinis banketas taip pat skyrėsi iš visų ligšiolinių banketų, kad nepasižymėjo ilgų prakalbų skaičiumi, kad nereikėjo sėdėti kelias valandas nuobodžiaujant ir laukiant šalančios vakarienės. Rasa Kurienė nuotaikingai ir sklandžiai pravedė banketo oficialią dalį, o šokių vadovai buvo priversti įrodyti savo sugebėjimą šokti, pradėdami šokius pirmuoju valsu. Ir vėl buvo linksma, šeimyniška nuotaika, susitikimai, pažintys, juokas ir džiaugsmas.

Keliavau pareigos jausmo skatinama. Atsidūrus Hamiltone, teko susidurti su keliomis problemomis, ypač banketo metu. Prieš vykstant į Hamiltoną, taip pat jau buvau beveik pasiryžusi nekelti, nes pavėlavau laiku pasirodinti kambariu... Ir toji problema, vienos labai energingos ir malonios ponios dėka, buvo puikiai išspręsta, gal net geriau, negu aš pati tai būčiau padariusi. Kanados lietuviai yra nepaprastai paslaugūs ir pastabūs. Nežiūrint susidariusių aplinkybių ir sunkumų, buvo stengiamasi ir patarnauti ir patenkinti. Tie, kurie šias eilutes skaitysit, priimkite mano ir mano bičiulės nuosirdžiausią padėką. Taip pat šį kartą jaunimas, neatskirtas nuo vyresniųjų, neišsaukė jokių incidentų ir laikėsi pozityvingai.

Keliavau tautinio įsipareigojimo skatinama. Užsirašinėju ir godžiai geriau į pasamone vaizdus su lietuvių miniomis, lietuvišku jaunimu, ir gaivinau savo jausmus. Sugrįžau sužavėta ir su didele meile Kanados lietuviams ne todėl, kad kitus lietuvius mažiau mylėčiau, bet todėl, kad, atsidūrusi svetimame mieste, jaučiausi esanti savo šeimoje, pamiršusi valstybių sienas ir dar giliau įsisąmoninusi, kad "lietuviomis esame mes gimę" visvien kuriame pasaulio krašte begyventume.

Trisdešimt penktojo Santaros-Šviesos suvažiavimo 1988 m. rugsėjo 8-11 d.d. Tabor Farmoje, Sodus, Michigan Programa

Rugsėjo 8, ketvirtadienis

2 v.p.p. Algis Mickūnas — "Galių filosofija ir cinizmo problema".

Pokalbis su Česlova Kudaba apie gamtos saugą Lietuvoje.

8 v.v. Judita Sedaitė — "Fantastinis realizmas lietuvių dailėje".

Pokalbis su Regimantu Adomaičiu apie filmą ir teatrą.

Rugsėjo 9, penktadienis

9 v.r. Roman Szporluk — "Ukraina persitvarkymo laikotarpyje".

Simpoziumas "Jaunoji karta Lietuvoje ir išeivijoje" — Daiva Skudytė, Rimvydas Glinskis, Jolita Gudaitytė, Darius Sužiedėlis, moderatorė Judita Sedaitytė.

2 v.p.p. Pokalbis su Sigitu Geda apie išeivijos ir Lietuvos poezijos santykius.

Saulius Sužiedėlis — "Vokiečių okupacijos Lietuvoje istoriniai klausimai: kas naujo, kas sena".

Jolita Gudaitytė — "Nutautimo procesas ir nepasidavimas".

8 v.v. Regimanto Adomaičio rečitalis.

Pokalbis apie persitvarkymo sąjūdį Lietuvoje.

Rugsėjo 10, šeštadienis

9 v.r. Česlovas Kudaba — "Kultūros fondo dabartis ir ateitis".

Kostas Ostrauskas — "Žodžiai, žodžiai, žodžiai".

2 v.p.p. Sigitas Geda — "Rytų filosofija ir lietuvių poezija".

Audronė Barūnaitė-Willeke — "Kaino ir Abelio mitas S. T. Kondroto kūryboje".

Multidisciplinariųjų studijų instituto, A. Mackaus fondo, A M & M fundacijos, Metmenų ir Santaros-Šviesos federacijos organizacinis posėdis.

8 v.v. literatūros vakaras. Programą atliks Vitalija Bogutaitė, Raymond Filip, Sigitas Geda, Henrikas Nagys, Kostas Ostrauskas, Liūnė Sutema, Aldona Veščiuaitė.

Jono Dovydeno fotografijų paroda. Naujų knygų sutiktuvės.

Rugsėjo 11, sekmadienis

10 v.r. Ilona Gražytė-Maziliauskienė, "Iliuzijų vingiai — A. Landsbergio drama".

Norintieji suvažiavime dalyvauti prašomi iki rugsėjo 5 d. užsiregistruoti: Marija Paškevičienė, 306 55th Pl., Downers Grove, IL 60516, USA.

Estų tautinis judėjimas

(Atkelta iš 1-mo psl.)

nešė, kad šventės uždarymas virto tautine manifestacija, kurios metu buvo matoma daug estiškų trispalvių. Vienkartinis įvykis buvo, kai Estijos liaudies frontas Taline suorganizavo visuomenės susitikimą su delegatais į partijos konferenciją. Susitikime dalyvavo apie pusantro šimto tūkstančių estų.

Per Estijos televiziją balandžio 13-ją nuskambėjęs pasiūlymas steigti naują organizaciją — Liaudies frontą daugeliui tėvynėje ir išeivijoje buvo tikra staigmena. Daugelis jautėsi net sumišę, teigia Madisonas. Pirmiausia dėl paties sąjūdžio pavadinimo. Trumpai drūtai — Liaudies frontas, be jokių įprastinių būdvardžių: socialistinis tarybinis... O juk anksčiau kiek reikėjo kovoti, kad būtų galima pasivadinti paprastai Estų kultūros apsaugos draugija, viską reikėjo krikštyti Estijos tarybų socialistinės respublikos vardu.

Liaudies fronto pasiūlymas buvo toks nuostabus, kad galima buvo manyti, jog valdžia jau nebeįstengia kontroliuoti Estijos televizijos ideologinės krypties ir užleido žydą į ekraną "ekstremistams". Daugelis netgi taip iš tikrųjų galvoja išeivijoje. Todėl Madisonas siūlo labiau pasigilinti į tai, kas iš tikrųjų vyksta, panagrinėti paskelbtuosius liaudies fronto šūkius pasirodžiusius laikraštyje *Edasi* (Pirmyn) balandžio 30-ją. Juos paskelbė trys jo steigėjai, visi komunistai: Edgaras Savisaaras, Viktoras Palmas ir Marju Lauristin. Pasak jų, liaudies fronto organizacija visuose dalykuose vadovaujasi strateginiu TSKP principu. Ką tai reiškia estams, Madisonas komentuoja, mes jau žinome: tai — žudynės, trėmimai, sugriuvęs ūkis, KGB viešpatavimas. Toliau Madisonas cituoja skelbiamus liaudies fronto tikslus: "Socialistinė demokratija", pluralizmas, sąjunginių respublikų politinis ir ekonominis suverenumas, visų tautybių kultūrinė autonomija, piliečių teisių ir interesų apsauga... Komunistų partija užtikrins savo įtaką demokratiskais būdais, komunistai, įsijungę į liaudies frontą, kovos pasiremdami savo autoritetu ir įtikinėjimu". Pacitavęs šiuos liaudies fronto siekius, Madisonas pažymi, kad dar niekada nebuvo tokio pirmojo partijos sekretoriaus, kuris nebūtų savęs laikęs demokratu, aišku, socializmo prasme, o socialistinė demokratija — tai juk seniai pažįstamas dalykas: tolesnis komunistų viešpatavimas. Kai dėl žmogaus ir piliečių teisių, tai jos įrašytos į konstituciją ir liaudies frontas faktiškai remiasi konstitucija. Toji konstitucija egzistuoja nuo socialistinės respublikos pradžios ir visi žino, ko ji verta.

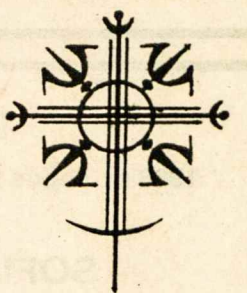
Komentuodamas Liaudies fronto idėją, laikraščio *Edasi* vyriausias redaktorius Martas Kadastikas taip dėsto: visa inteligentija priklauso partijai, todėl persitvarkymas negali vykti prieš partiją, tiksliai su partija. Madisonas tai laiko tuščiu pasigyrimu, nes partijos nariai Estijoje sudaro tik 7 nuosimėjus gyventojų. Kaip ten bebūtų, bet kur toji inteligentija buvo didžiųjų klaidų laikais, toliau klausia Madisonas. Kur ji buvo, kai Sovietų Sąjunga ir Estija buvo vedamos į ūkio sužlugdymą? Kur ji buvo tada, kai siautė Stalino teroras ir Brežnevo stagnacija? Iš tikrųjų, daugelis šiandieninių "perestroikos" šalininkų anuomet sėdėjo aukšto-se vietose.

Todėl Titas Madisonas ir teigia, kad liaudies frontas tėra tik dar viena Maskvos dovana, kurių estai jau pakankamai gavo. Todėl estai ir sako: Nesvarbu, ar prižiūrėtojas senas ar naujas, jis pasilieka Maskvos prižiūrėtoju. "Perestroika" yra naujausia Maskvos dovana, bet estai žino, kokia laimė ir šviesa ateina iš Rytų. Tai griuvėsiai, vergija, mirtis, teroras. To mums užtenka, daugiau nenorim — baigia

savo komentarą pernai iš Estijos ištremtas teisių gynėjas Titas Madisonas.

Švedijoje leidžiamas estų laikraštis *Eesti Paevaleht* neseniai gavo iš Estijos nepasirašytą laišką apie vietos žmonių nuotaikas ir pažiūras į persitvarkymo politiką. Atpasakojame pagrindines laiško mintis. Tai ekonomikos klausimas. Didžioji Rusija subankrutavo, todėl reikia ką nors daryti. Kai kas mano, kad mums vieniems Estijoje galėtų pasisekti. Tai ne tiesa. Esame Rusijos dalis ir vieni jos neišgelbėsime. O ar "perestroika" ją išgelbės? Visi partiečiai stoja prieš persitvarkymą, nors ir nedrįsdami viešai to parodyti. Biurokratai yra prieš persitvarkymą, nes jie dreba dėl savo padėties. Inteligentija stoja už persitvarkymą, bet kam tai rūpi. Ar inteligentija kada nors turėjo kokios įtakos Rusijoje? Savo metu Rusiją valdė tėvelis caras su "čionovnikais", dabar tėvelis pirmasis sekretorius su savaisiais. Intelligentai? Galima juoktis. O rusas darbininkas, eilinis pilietis? Jam nedaug ko reikia: pavalgyti, apsirengti, butelis degtinės, keliskart nueiti į mišką pagyrbauti ar pameškerioti. Tai viskas, ko jis nori ir kas jį domina. Jis bijo pasikeitimų, nežinodamas, ko galėtų sulaukti. Pakils kainos, reikės daugiau dirbti. Muzikas pasitenkina nedaugeliu, bijo naujovių. Niekas jo neišjudins. O privatus imonininkai? Taip, jų yra, bet jie neturtingi. Šen bei ten randa žaliavų, apdoroja, gaminius brangiai parduoda. Bet žaliavų surasti sunku. Todėl viskas pasilieka tik mažame mastelyje. Nuostabą žadina žmonės, ir būtent jauni žmonės, kurie grįžta į kaimą, pradeda dirbti apieleistus laukus, kuriasi apieleistose sodybose. Tai gerai. Jie pradeda nuo pradžios kaip kokie kolonistai, bet daro kažką realaus, gero. Gamina maistą. Išskyrus pokario metus, niekad nebuvo taip sunku pramisti kaip dabar. Veikia pas mus didelė mafija, ne tik šalies pietuose. Pvz. iš automobilių gamyklos vagia detales, bet viską iš jų detalių. Tada darbas sustoja. Juodoje rinkoje galima gauti visko, bet už siaubingą kainą. Vagiama automobilių stiklai. Užtenka, kad mašina sustotų prie raudonos šviesos, kai išdygę žaliūnai su savotišku siurbliu "išsiurbia" mašinos stiklą. Su privatinkavimu geriau neprasidėti. Tokia daugybė pavyduolių, tuojau skundžia dėl tariamai nelegalių operacijų. Vieno kolūkio pirmininkas sugalvojo samdyti žmones, kad nurinktų akmenis iš laukų. Gerai moko, žmonės noriai dirbo, laukai pasidarė našesni. Bet dabar tas kolūkio pirmininkas sėdi kalėjime. Girdi, jis užsiėmė nelegalia veikla.

Jaunimas labai drąsus. Dabar jau net kai kurie komunistai kitaip galvoja. Bet žinau, kad jeigu tik vejas pasisuktų, jie visį giedotų kaip anksčiau, nes "turi" taip giedoti. Tai irgi blogas ženklas, kad "perestroika" vykdo veteranai. Esu labai susirūpinęs. Bijau, kad tai geruoju nesišais, baigia savo laišką nepasirašęs estas. Laiškas nesenai pasirodė Švedijos estų laikraštyje "Eesti Paevaleht".

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

The Loughed & Barnard Funderal Home

252 Regent Street South Sudbury, Ontario P3C 4C8 Telefonas: (705) 673-9595

'SAMOGITIA' Knygų rėykla
"SAMOGITIA"
meniška įriša
knygas bei žurnalus
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8 Tel. (416)625-2412

Viešėdami Čikagoje,
neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

AŲA INAI KLIČIENEI

mirus,

jos vyrą ALGIRDĄ, dukras KRISTINĄ ir ASTĄ
nuoširdžiai užjaučiame –

Niedvarų šeima

AŲA INAI KLIČIENEI

mirus,

jos brolių inžinierių VITOLĮ ŠIPELĮ su šeima nuo-
širdžiai užjaučiame –

Niedvarų šeima

AŲA INAI KLIČIENEI

mirus,

jos vyrą, buvusį ilgametį Montrealio lietuvių kre-
dito unijos "Litas" valdybos pirmininką, inžinierių
ALGIRDĄ KLIČIŲ, dukras KRISTINĄ ir ASTĄ
nuoširdžiai užjaučiame –

*"Lito" valdyba,
komisijos ir tarnautojai*

AŲA INAI KLIČIENEI

mirus,

jos brolių, buvusį ilgametį Montrealio lietuvių kredito
unijos "Litas" komisijos narį, inžinierių VITOLĮ
ŠIPELĮ su šeima nuoširdžiai užjaučiame –

*"Lito" valdyba,
komisijos ir tarnautojai*

*Nutilo tavo švelnus balsas,
Nebaigus išsakyti ką žinai.
Iš kaž kur nualdėjo garsas,
Kad iškeltauji iš čia amžinai.*

AŲA KAZIMIERUI BUNGARDAI

mirus,

skaudžių gyvenimo valandų lydimai žmonai
ANGELEI, broliams, sesutei ir visiems giminėms,
reiškiame nuoširdžiausią užuojautą –

Alfonsas ir Albina Keliachiai

PADĖKA AŲA MARIJA PARĖŠTIENĖ

mirė 1988 metų birželio 14 dieną.

Palaidota 1988 m. birželio 16 dieną

Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Nuoširdžiai dėkojame visiems už dalyvavimą laido-
tuvėse, gėles, užuojautas žodžiu ir raštu.

Dėkojame kun. klebonui J. Liaubai, OFM, už religines
apeigas, p.p. Paulioniams už vargonavimą ir giesmes šven-
tovėje.

Ačiū karsto nešėjams ir ponioms už pyragus.

*Vyras – Pranas, sūnus – Aleksas
dukros – Aldona ir Elena*

PADĖKA

1988 m. liepos 2 d. mirė mūsų mylima Mamytė

AŲA SOFIJA BUBELIENĖ

Nuoširdžiai dėkojame Prisikėlimo parapijos kunigams
už velionės lankymą ligoninėje ir slaugos namuose, už Ro-
žinį, gedulo Mišias ir palydėjimą į kapines.

Ačiū sol. V. Verikaičiui už giedojimą. Nuoširdi padėka
karsto nešėjams, giminėms, draugams užprašiusiems Mi-
šias už velionės sielą, prisijungus gėles, mieloms draugėms
už pyragus ir B. Stanulienėi už pusryčių paruošimą.

Liekame Jums visada dėkingi.

*Sūnūs – Vytautas ir Konstantinas
su šeimomis*

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas įvyko birželio 28-30 d.d. Toronte. Nuotraukoje vieno posėdžio dalyviai. Pirmoje eilėje iš kairės: dr. A. STATKEVIČIUS, laisvės kovotojas nesenai atvykęs iš Lietuvos, dr. A. LUKIENĖ, R. STATKEVIČIŪTE, V. LUKAS

Aktyviai dalyvavo ir jaunimas

Pietų Australijos baltiečiai minėjo sibirinius trėminius, atkreipdami ir australų dėmesį

ELENA DAINIENĖ

Įvairios organizacijos, kurių Adelaidėje turime apšiai, yra užsiėmusios įvairių minėjimų rengimu ir tuo būdu nuolat su-
ka lietuvių bendruomenės gy-
vybės ratus. Parengimų ir mi-
nėjimų pasisekimas gula ant
organizacijų vadovų pečių, už
kuriuos jie sulaukia pagrimo
arba kritikos, kartais ir ne-
užtarnautos.

Šia proga noriu pagirti Pie-
tų Australijos Baltiečių tary-
bą, Adelaidės bendruomenės
valdybą ir visus kurie prisi-
dėjo šiais metais birželio 12 d.
prie sėkmingai suruošto išve-
tųjų minėjimo. Šis liūdniau-
sias mūsų tautos istorijoje mi-
nėjimas, kurio liudininkais
esame patys, turėtų pereiti iš
kartos į kartą, primenant pa-
sauliui Maskvos valdovų ir jų
pakalikų smurtą, kokiomis
priemonėmis jie bandė ir ban-
do išnaikinti baltiečių tautas.
Reikia garsiai klausti, kur yra
sąžinės tų, kurie dangstosi
žmogaus teisių šūkiu, o buvo
akli ir kurti tūkstančiams ne-
kaltų vaikų, moterų ir vyrų
šauksmui, kančioms, ir aša-
roms, kurios nenužūsta ir
dabar.

Birželio 11 d. lietuvių ra-
dijo talentingi ir nepamainomi
vadovai J. Vaboliene ir L. Ge-
rulaitis jautriai ir vaizdžiai
perdavė klausytojams mūsų se-
serių ir brolių žiaurų likimą.

Kiekvienais metais su dre-
bančia širdimi sekiau vis ma-
žėjantį dalyvių skaičių prie
Australijos karių paminklo
North Terrace, dedant vaini-
ką tremtinių ir nukankintų
prisiminimui bei pagerbimui.
Ne vienam iš mūsų gyvai prieš
akis atsistoja artimųjų nukan-
kinti veidai, krūtinę drasko
skausmas ir baimė, kas juos
prisimins po mūsų? Kur yra
lietuvių tautos atžalos? Ar tik
vyresnės kartos gyslose teka
lietuviškas kraujas? Tik šiais
metais organizatorių iniciaty-
vos dėka sibirinių trėminių mi-
nėjime pasireiškė Adelaidės
lietuvių jaunimas, kuris orga-
nizuotai dalyvavo prie pamink-
lo, eisenoje, dalino protesto
atvirukus su laiškais, adresuotu
Gorbačioviui. Savo apranga, ku-
ri vaizdavo kalinius, ir neša-
mais plakatais atkreipė dėme-
sį Adelaidės televizijos 10-to
kanalo reporterių, kurie to va-
karo žiniose paminėjo baltie-
čius. Reikia tikėtis, kad ir atei-
tyje mūsų jaunimas imsis dau-
giau iniciatyvos ir patvirtins
jaunimo kongreso šūkį "Tautos
likimas mūsų atsakomybė".

Minėjimo išvakarėse Ade-
laidės dienraštis "The Adver-
tiser" įdėjo Pietų Australijos
Baltiečių tarybos vardu skelbi-
mą "Baltic Holocaust", kurį ge-
rai suredagavo ALB apylinkės
valdyba ir aprobavo Pietų Aus-
tralijs lietuvių, latvių ir estų
bendruomenių pirmininkai –
J. Stačiūnas, E. Reinpuu, E.
Voitkuns.

Iškilmingas minėjimo aktas
įvyko Adelaidės miesto rotu-
šės salėje, kuri buvo perpildyta
saviškių ir svečių australų.
Įnešus trijų tautybių vėliavas,
jungtinis choras sugiedojo
"Advance Australia Fair". Po
to žuvusių pagerbimui sugie-

dotas "Requiem". Baltiečių ta-
rybos pirmininkė Maret Kne-
bone tarti žodį pakvietė fed.
valdžios senatorių Baden Tea-
gue. Šis jaunas senatorius yra
susipažinęs su baltiečių tautų
istorija, su komunistų planais
ir siekiais, gresiančiais lais-
vam pasauliui, kurių aukomis
tapo mūsų kraštai ir mes. Jis
nepiršo atstovaujamos parti-
jos reikalų, o žiūrėjo iš tikro
humaniško žmogiškumo taško,
užjausdamas mus ir mūsų tau-
tų likimą. Su Baden Teague
teko susipažinti prieš daug
metų. Jis ne kartą pasakojo
savo išgyvenimus lankant Eu-
ropos kraštus, kurie prislėg-
ti komunistinio jungo. Ne-
nuostabu, kad jo asmenyje bal-
tiečiai surado draugą ir už-
tarėją.

Po trumpos pertraukos sekė
antroji programos dalis, ku-
rioje pasirodė visų trijų tau-
tybių chorai, solistai, dekla-
matoriai, ir instrumentalis-
tai. Lietuviams atstovavo "Li-
tuania" choras, vadovaujamas
G. Vasiliauskienės, svečiais
iš Melburno solistas J. Rubas
ir pianistė N. Masiulytė-Staple-
ton. Mūsų choras atliko ištrau-
kas iš A. Stankevičiaus kan-
tatos "Kryžių ir Rūpintojėlių
Lietuva". Galime didžiutis ir
nulenkti galvas mūsų progra-
mos išpildytojams. Minėjimas
baigtas jungtiniais chorams
sugiedojus visų trijų tautybių
himnus.

Rengėjai pakvietė svečius
į atskirą salę pasidalinti die-
nos išpūdziais ir pabendrauti
baltiečių moterų sąjungos pa-
ruoštoje vaišėse. Svečių tarpe
buvo įvairių partijų atstovai,
su kuriais dabartinė mūsų apy-
linkės valdyba yra užmezgusi
ryšius.

Vėl išgyvename laikus, kai
komunistinė Kremliaus ranka
su savo pakalikais, bando pa-
siekti ir mus, gyvenančius lais-
vame pasaulyje. Jie bando mus
kaltinti, juodinti ir šmeižti,
nes žino, kad esame gyvi liudi-
ninkai jų sukurtu "rojaus". Tai-
gi įsigijimas draugų, prasi-
skverbimas į spaudą tų kraštų,
kuriuose suradome prieglobs-
tį, yra mums gyvybinis reika-
las. Malonu, kad atsiranda
žmonių, kurie sugeba prasi-
mušti į australų spaudą, pasa-
kydami tiesą, kaip pvz. dr. Kun-
cos straipsnis.

Džiaugiamės mes sava apy-
linkės valdyba, kuri dirba vie-
ningai – akyklai seka ir stipriai
reaguoja į daromus mūsų tau-
tai priekaištus, iškeldami aust-
ralų spaudoje teisybę. Vis daž-
niau skaitome pasisakymus pa-
čių australų, kuriems pradeda
atsidaryti akys. Mums reikia
būti apdairiems, neprarasti
vilties, skelbiant tiesą padė-
ti mūsų sesėms ir broliams Lie-
tuvoje. Mes, kaip ir jie, ne-
turime ginklų rankose, bet mū-
sų stiprus ginklas lūpose, kur
laisvai galime kalbėti.

Mirė veiklus kunigas

Rugpjūčio 8, pirmadienį, Vo-
kietijoje mirė daug lietuviams
įvairiose srityse pasidarda-
vęs ir nusipelnęs a.a. kun. Bro-
nius Liubinas, 64 m. amžiaus.
Jis buvo gimęs Griškabūdyje,
Šakių apskrityje. Į kunigų semi-
nariją įstojo Lietuvoje II D.
karo metu ir mokėsi Kauno bei
Vilkaviškio seminarijose. 1944
m. mokėsi Vokietijoje – Eich-
staetto kunigų seminarijoje.
1945 m. jis atsidūrė Romoje
su būreliu lietuvių kunigų bei
klerikų ir dalyvavo Šv. Kazi-
miero lietuvių kolegijos Romo-
je steigime. Teologijos moks-
lus jis baigė Gregorianum uni-
versitete Romoje licenciato
laipsniu ir 1945 m. buvo išven-
tintas kunigu. 1949 m. jis bai-
gė Popiežiškąjį biblinį insti-
tutą taipgi licenciato laips-
niu ir nuo 1950 m. buvo lietu-
vių kapelionu Tuebingeno
mieste. 1950 m. jis taipgi buvo
Vatikano radijo lietuviško-
sios valandėlės vedėju. Nuo
1952 m. buvo paskirtas JAV ar-
mijos darbo ir sargybų dali-
nių kapelionu Vokietijoje. Vė-
liau mokytojavo Vasario 16-sios
gimnazijoje ir vienu metu bu-
vo tos gimnazijos direktorius.

A. a. kun. BRONIUS LIUBINAS

AŲA KAZIMIERUI BUNGARDAI

mirus,

gilaus liūdesio valandoje žmonai ANGELEI ir arti-
miesiems reiškiame giliausią užuojautą –

"Aukuras"

AŲA LEONUI VEKTERIUI

mirus,

žmoną NELE, dukrą ir sūnų su šeimomis bei arti-
muosius nuoširdžiai užjaučia –

*A. ir S. Vinskai
K. ir B. Žutautai*

Laisvė ir lygybė gyvuoja Kanadoje

Ministerė Barbara McDougall sako: "Kanados valdžia yra
pasišvntusi tokiai imigracinei laikysenai, kuri būtų teisinga ir lygi
visiems norintiems apsigyventi mūsų krašte.

Kanaos imigracijos įstatymas palaiko mūsų valstybės socialinio
teisingumo bei humanitarinių rūpestingumo tradicijas, taipgi
paremdamas valstybės ekonominę bei socialinį vystymąsi. Tikrasis
imigravim Kanadon sapnas yra naujas ir geresnis gyvenimas visiems."

**Dėl infmacijų ar pagalbos prašome kreiptis į artimiausią
Kanados imigracijos centrą.**

Employment and
Immigration Canada
Barbara McDougall, Minister

Emploi et
Immigration Canada
Barbara McDougall, ministre

Canada

This is our home - O'Canada

Lietuviška baldų dirbtuvė Trout Creek

Daromi nauji minkšti baldai ir
aptraukiami seni PIGIA KAINA.
P. Lubys, telefonas(705) 723-5522

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 8 %	Asmeninės paskolas
180-185 d. term. ind. 8 1/4 %	nuo 11 %
1 metų term. indėlius 8 1/4 %	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 8 1/4 %	nuo 11 %
3 metų term. indėlius 8 1/2 %	Nekiln. turto paskolas:
1 metų GIC-met. palūk. 9 1/2 %	Su nekeičiamu nuosimčiu
2 metų GIC-met. palūk. 9 1/2 %	1 metų 11 %
3 metų GIC-met. palūk. 9 3/4 %	2 metų 11 1/4 %
1 metų GIC-mėn. palūk. 8 1/2 %	3 metų 11 1/2 %
RRSP ir RRIF (pensijos) ... 8 %	Su keičiamu nuosimčiu
RRSP-1 metų term. ind. 9 1/4 %	1, 2 ir 3 metų 10 %
RRSP-2 metų term. ind. 9 1/2 %	
RRSP-3 metų term. ind. 9 3/4 %	
Specialią taup. s-tą 7 1/2 %	<i>Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.</i>
Taupomąją sąskaitą 6 %	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 7 1/4 %	
Kasd. pal. čekių sąsk. 5 1/4 %	

Juodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neiname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (valias sąskaitas.

AKTYVAI virš 37 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
2239 Bloor Street West. Telefonas 536-5936 ir
Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA ONTARIO DRUG BENEFIT RECEPTUS
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (ISSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS I NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

A.P. GOMES 1567 Dundas St. W.
Real Estate & Insurance Ltd. Toronto, Ontario
Perkant ar parduodant nekilnojama nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Blūdžius
Telefonai: 531-1191
namų 537-2291

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) toisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Kokia jūsų namo vertė?
Skambinkite dar šiandien dėl nemokamo jūsų namo įkainojimo.
ANTANAS GENYS
an independent member broker
RE/MAX professionals inc. Realtor
1 east mall crescent etobicoke, ontario M9B 6G8
232-9000
res: 231-2839

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, telefonas 279-4371
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkas J. Tamošiūnas

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Allstate
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Viename golfo baliuje. Iš kairės SIG. KRAŠAUSKAS, a. a. ALGIRDAS BANELIS ir ROMAS VAITKEVIČIUS

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS.
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5.
Telefonas (416) 766-5367

Prieš pusmetį miręs Algirdas Banelis (1988 vasario 16 d.) vis dar gyvas prisiminimuose draugų ir golfininkų tarpe. Mirė staigiai, nelauktai ir netikėtai. Niekad nesiskundė gyvenimo dalia, niekad nepykė ir visad buvo mielas ir artimas draugas visiems. Taip pat paslaugus, pagarbų ir visad geros nuotaikos.

Algirdas, Panevėžio gimnazijos atžymėtas abiturientas, geras mokynys. Gyveno tėvų namuose su jaunesniaisiais broliais Vytautu ir Algimantu. Karo metu Algirdą blaškė nemalonūs įvykiai. Po karo buvo kalbama, kad Algirdas jau nėra – jis žuvo. Tačiau visa šeima susitikimo Toronto.

Algirdas aktyviai reikšėsi "Vyčio" administraciniame darbe, vėliau įsijungė į golfininkų eiles ir tapo vienas iš gerųjų žaidėjų. Vazinėdavo po turnyrus ir jo buvimas mūsų tarpe visuomet kėlė gerą nuotaiką. Algirdas turėjo savo verslą ir buvo respektuojamas. Atsisakydavo, jo pasigenda daug kas, labiausiai jo artimi draugai ir Toronto golfininkai.

Yra gautas Rimo Miečiaus laiškas, kur savo ir artimų bendradarbių grupės vardu kalba apie išsivijus lietuvių reprezentacinį krepšinio vienetą, sudarytą iš iškiliausių lietuvių kilmės žaidėjų ir kuris reprezentuotų Šiaurės Amerikos lietuvių tarptautinėje plotmėje. Vienetui pasirinktas vardas – "Vėjas", kas simboliškai reikštų naują linkmę lietuvių krepšinio istorijoje.

Rimas Miečius, 33 metų amžiaus, buvęs Čikagos "Neries" krepšininkas, ŠALFAS cv narys ir dabartinis Toronto "Aušros" sporto klubo sporto vadovas.

Šiam vienetui atrinkti 12 geriausių žaidėjų yra ruošama 10 dienų krepšinio stovykla rugpjūčio mėn. gale Toronto. Į ją pakviesti ir davę sutikimą dalyvauti yra: R. Šimkus, M. Vaitkus, G. Mikalauskas iš Niujorko; L. Rautinšas – Syracuse NBA ir Italijos lyga; A. Rugienius, E. Šilingas, P. Gražulis ir R. Bawulskis iš Detroito; J. Karpis – Kanados olimpinė komanda; S. Arlauskas, R. Sysak iš Toronto; M. Planskis iš Villanova. Be to dar pakviesti yra: G. Shimko – Čikagos "Neries"; A. Neimantas ir A. Baris – Čikagos "Litanica"; A. Mažeika – Čikagos "Bradley"; C. Aleksinas – Kentucky "Uconn" ir NBA; J. Arlauskas – Niagara NBA ir Italijos lyga, S. Puidokas – Washington State ir Italijos lyga, T. Valaitis ir E. Zubas iš Hamiltono.

Šios formuojamos krepšinio rinktinės treneris (coach) yra Pat Torney iš Niujorko, turįs didelį patyrimą šioje srityje. Stovykloje numatyta visa eilė rungtynių su Kanados iškiliomis komandomis.

"Vėjas" yra numatęs penkių metų veiklos programą, žada dalyvauti pasaulinės mėgėjų klasės turnyruose. Toliau sakoma: "... išsivijus sportininkai didžiulį būdą būdami lietuviais ar lietuvių kilmės. Jie neremia sovietų režimo Lietuvoje, tačiau nori ir su Lietuvos sportininkais žaisti bei bendrauti..." Pirmas žingsnis būtų nuvykimas į Lietuvą 6-7 rungtynėms Vilniuje, Kaune, Panevėžyje, Klaipėdoje, Palangoje ir Druskininkuose. Kauno ir Vilniaus komandos žaidžia aukščiausioje sovietų lygoje, likusios – miestų rinktinės. Ši išvyka jau aptarta ir numatyta nuo liepos 19 iki rugpjūčio 3, 1989 m.

1988 METŲ ŠALFAS SAJUNGOS GOLFO ŽAIDYNĖS

1988 metų ŠALFAS sąjungos XXIII-čios tarpmiestinės ir individualinės varžybos rengiamos rugpjūčio 3-4 d.d. Bay Valley Hotel and Resort, Bay City, Mi. Apistojimo vieta – Bay Valley Hotel and Resort. Registracija ir susipažinimo vakaras įvyks rugpjūčio 2 d., 8 v. v. Žaidynės prasidės rugpjūčio 3 d., 9 v. r. ir rugsėjo 4, sekmadienį, 7.30 v. r. Žaidynių užbaigtuvės, bendra vakarienė ir dova-

ny įteikimas rugsėjo 4, sekmadienį, 7 v. v.
Individualinės varžybos bus pravedamos sekančiose klasėse: meistrų (0-7 HCP), "A" (8-14 HCP), "B" (15-20 HCP), "C" (20-26 HCP), "D" (27- HCP), jaunių iki 18 m., jaunučių iki 16 m., senjorų virš 55 m., moterų (0-40 HCP). Tarp miestinės varžybos: šeši geriausi rezultatai iš 9 žaidėjų. Golfo kaina: \$32.00 su vežimu asmeniui.

Žaidynes vykdo: Detroito sporto klubas "Kovas", c/o Vytautas Petrulis, 30115 Brookview, Livonia, Mi. 48152. Darbovietės tel. 313-845-5081, namų 313-525-0294.

Registracija žaidynėms: I. Janušis, 2533 Lake Charnwood, Troy, Mi. 48098. Viešbučiai: Bay Valley Hotel and Resort (1-800-292-5028 ar 517-686-3500).

Vytautas Petrulis, žaidynių komiteto vardu

GOLFO ŽINIOS

Liepos 30 d., kada lauke temperatūra buvo apie 35°C Royal Rowns golfo aikštėje varžybos susirinko 36 golfininkai. Dėl vietos stokos, čia duodame tik dalį geriausių sužadusių. Rezultatai bei išlyginamųjų smūgių: R. Strimaitis 68, M. Ignatavičius 74, A. Stauskas 75, L. Eimantas 78, Al. Simanavičius 78, P. Stauskas 79, d. Laurinavičius 80, L. Baziliauskas 81, S. Ignatavičius 81, J. Rusinavičius 81, R. Šimkus 81, Aug. Simanavičius 82, V. Kaknevičius 83, Al. Kuolas 83, J. Danaitis 85, St. Kėkštas 85 ir t.t. Su išlyginamais smūgiais: R. Strimaitis 56, L. Baziliauskas 60, M. Ignatavičius 60, S. Ignatavičius 64, Al. Simanavičius 65, A. Stauskas 66, J. Danaitis 67, K. Eimantas 67, Al. Kuolas 67, D. Laurinavičius 67, J. Rusinavičius 67, P. Stauskas 67, V. Dargis 69, V. Radžiūnas 69, R. Saplys 69, Aug. Simanavičius 69, V. Vaitkevičius 69 ir t.t.

Moterų grupėje be išlyginamųjų smūgių: I. Kymantienė 85, D. Deksnytė 86, E. Kėkštienė 90, G. Stauskienė 98. Su išlyginamais smūgiais: D. Deksnytė 57, I. Kymantienė 64, G. Stauskienė 64, E. Kėkštienė 81.

Premijas už tiksliausių smūgius, primenant sviedinuką arčiausiai prie vėliavėlės ant iš anksto paskirtų skylių, gavo M. Ignatavičius, V. Paulionis ir R. Strimaitis. Už neeilinį sužaidimą, burtų keliu ištrauktos skylės, laimėjo I. Kymantienė, o turnyro loterijos premiją, kuri yra skiriama tik dalyvaujantiems premijų išdaliniame, laimėjo L. Baziliauskas. Devynių skylių geriausia rezultata pasiekė R. Strimaitis, gaudamas tik 32, t. y. 4 žemiau nustatyto skaičiaus "par".

Bonair golfo aikštėje, kuri yra netoli Midlando, liepos 31 d. turnyre dalyvavo 36 lietuvių golfininkai. Šio turnyro rezultatai bei išlyginamųjų smūgių: W. Ubeika 79, V. Kaknevičius 81, R. Strimaitis 83, K. Eimantas 84, Aug. Simanavičius 85, Al. Simanavičius 86, A. Stauskas 86, St. Kėkštas 87, J. Rusinavičius 87, P. Stauskas 87, R. Šimkus 89, L. Baziliauskas 90, A. Zaliauskas 90, D. Laurinavičius 91 ir t.t. Su išlyginamais smūgiais: A. Zaliauskas 66, V. Kaknevičius 68, L. Baziliauskas 70, R. Strimaitis 71, St. Kėkštas 72, K. Eimantas 73.

Dalis lietuvių komandos, kuri dalyvavo baltiečių golfo turnyre 1987 metais. Iš kairės: R. Strimaitis, R. Šimkus, Al. Simanavičius, A. Stauskas, Aug. Simanavičius, V. Kaknevičius ir J. Rusinavičius

Skautų žinios

• Toronto "Šatrijos" ir "Rambyn" tuntu skautai-tės rugpjūčio 14 d. 7 v. ryto išvyko į VII-ją tautinę stovyklą. Autobuso vadovai – v.sk. Birutė Batraks ir sk. v. M. Slapšys. Dauguma vadovų ir šeiminkės išvyko automobiliais rugpjūčio 13 d. Jų buvo 37. Autobuse tilpo 47-ri asmenys. Visi norintieji važiuoti netilpo. Tikimasi, kad nemažas skaičius aplankys stovyklą rugpjūčio 20-21 d.d. Bus iškilmų savaitgalis ir 70 metų lietuviško skautavimo džiaugsmo šventė. Stovykla baigsis rugpjūčio 24 d. Tikimės būti Toronte tą pačią dieną tarp 8-9 v.v. prie Prisikėlimo parapijos (tie kurie grįžta autobus). Stovyklų adresas: Seven Ranges Scout Rezervation, Kensington, Ohio 44427. Tel. (216) 738-2085.

• Skautiškos veiklos atidarymas ir Tautos šventės minėjimas įvyks rugsėjo 11 d. Prisikėlimo parapijoje. M.

tas 73, V. Paulionis 73, Al. Simanavičius 73, Aug. Simanavičius 73, J. Rusinavičius 73, P. Stauskas 75, A. Balnis 76, A. Stauskas 77, V. Dargis 77 ir t.t.

Moterų grupė be išlyginamųjų smūgių: I. Kymantienė 92, D. Deksnytė 103, G. Kuchalskienė 105, G. Stauskienė 105, J. Ignatavičienė 115. Su išlyginamais smūgiais: I. Kymantienė 71, G. Stauskienė 71, G. Kuchalskienė 72, D. Deksnytė 74, J. Ignatavičienė 80.

Premijas už tiksliausių smūgių gavo K. Eimantas ir Aug. Simanavičius. Turnyro loteriją, kuri yra traukiamą po premijų išdaliniame, laimėjo B. Baziliauskas, o premiją už neeilinį žaidimą burtų keliu ištrauktos skylės laimėjo A. Sapjonis. Sekantis turnyras bus Golf Haven aikštėje, rugpjūčio 28 d., 11 v. r.

IŠ LIETUVOS SPAUDOS

Pirmoji tarptautinė taurė Vilniuje. Ją iškovojo Vilniaus "Eglės" rankininkės. Vilnietės finale du kartu Vilniuje ir Titograde nugalejo "Budočnost" (Jugoslavija) komandą (34:20 ir 32:22) ir iškovojo Tarptautinės rankinio federacijos (IHF) taurę. Iš viso "Eglė" šiame turnyre nugalėjo keturių valstybių rankininkes: Arnhelmo ("Swift") (Danija), Brašovo "Rumentulą" (Rumunija), Berlyno TSC (Vokietijos DR) ir jau minėtą Jugoslavijos komandą. Vilniaus "Eglė" treniruoja A. Taraskevičius. Komandoje žaidžia L. Juozulyaitė, R. Šulskytė, A. Mikulskytė, S. Strečen, R. Kalasukaite, J. Zemaitytė, M. Trainovskytė, R. Sypkuvienė, V. Gudauskytė.

Kauno "Granito" rankininkai į šios taurės finalą pateko antri metai iš eilės. Jie kol kas taurės savininkai, tačiau kažin ar pavyks ją išlaikyti. Pirmose rungtynėse kauniečiai namuose tik 21:20 įveikė Baja Marės "Minaurą" ir dabar žais Rumunijoje atsakomąsias rungtynes.

Pajieškojimai

Genė Gerulaitytė iš Grauzėnų, gyvenanti Lietuvoje ieško Stasės Slavinskienės (Vaičiūtės) mokytojavusios Grauzėnuose netoli Veliuonos. Ji pati ir kas nors žinantis apie ją prašau rašyti jos puseseriai Antaninai Stygienei, 682 Brant Street, London, Ontario N5Y 3N1, Canada.

Vytautas ir Hakonas Joneliūskai ieško savo tėvo Romano Joneliūskio gimusio Rudmainiuose, Lietuvoje, 1920 m. lapkričio 1 d. Jis pats arba apie jį žinantys prašome rašyti Hakonas Joneliūskis, Innstrasse 14, 8200 Rosenheim, W. Germany.

Pajieškomi Juozas Dambruskas, sūnus Tado ir jo sesuo Anelė Dambruskaitė. Jie patys arba apie juos žinantys prašomi pranešti Apolonijai Vaitkienei, S. Daukanto 38-1 Klaipėda 235808, Lithuania, LTSR.

Pajieškoma Maryann Branan anksčiau gyvenusi 429 Rathbone Ave., Aurora, IL, USA. Ji pati arba apie ją žinantys prašome pranešti Genovaitėi Ronkaitienei, M. Gorkio 21-61 Klaipėda 235800, Lithuania, LTSR.

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:
8 % už 90 dienų term. indėl.
8 1/4 % už 6 mėn. term. indėlius
8 1/4 % už 1 m. term. indėlius
8 1/4 % už 2 m. term. indėlius
8 1/2 % už 3 m. term. indėlius
9 % už 1 m. GIC mėn. palūkanas
9 1/2 % už 1 m. GIC invest. pažym.
9 1/2 % už 2 m. GIC invest. pažym.
9 3/4 % už 3 m. GIC invest. pažym.
8 % už pensijų planą (variable rate)
9 1/2 % už 1 m. term. pensijų planą
9 1/2 % už 2 m. term. pensijų planą
9 3/4 % už 3 m. term. pensijų planą
8 % už pensijų fondą – RRIF (variable rate)
6 % už taupymo s-tas
5 1/4-7 % kasd. palūkanų sąskaita
7 1/4 % virš \$10,000 kasd. pal. sąsk.
5 1/4 % už kasd. pal. čekių sąsk.

IMA:
už asmenines paskolas nuo 10 1/2 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 11 %
2 metų 11 1/4 %
3 metų 11 1/2 %
(fixed rate)
su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 10 %
(variable rate)
Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji morgičiai.

AKTYVAI virš 65 milijonų dolerių

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydį, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemo-kamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gausima piniginių perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.

Telefonai: 225-5699 arba 489-1543

Nekilnojamo turto įstaiga, tarnaujanti tautiečiams nuo 1951 metų. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.

Alfonsas Garbenis, sn. (tėvas) ir Alfonsas Garbenis, jn. (sūnus) – s a v i n i n k a i

Namų įkainojimo skyrius

HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED

25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3

Telefonas (Toronto linija) 773-6480

ALFONAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotgjas nuosavybių – morgičių, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR,
1614 Bloor St. West, Toronto, M6P 1A7
(Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.

30 metų patirtis vakarų Toronto ir High Parko rajonuose.

KINGSWAY NATIONAL
THE SIGN OF DISTINCTION
Tel. 535-2331
arba 537-2869

RE/MAX
renown realty ltd., realtor
an independent member broker
daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas street west
islington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999
232-2322

DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas

Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamą nuosavybę prašom man paskambinti

Justinas Raškauskas

624-6336 namų 897-0068
allan BROWN
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4078 Dixie Rd., Mississauga, Ont. L4W 1M4

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

• atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
• parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
• įrengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
• atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
• uždengiu naujus stogus, išlieju (važiavimus) (driveways)
Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Kitas Valius Toronte

ALGIMANTAS BANELIS

Tėvynėje palaisvėjus, vis gausiau viešnagėn sulaukiame Lietuvos kultūros žymūnų. Jei ne vien Kanadoje, tai JA Vals-tijose lankėsi visa eilė daini-ninkų, rašytojų, kritikų. Tik-tai iš dailininkų mažai kas te- užklysta. Tad yra malonu, kad šiuo metu Toronte vieši Teles- foro Valiaus sūnėnas Vytautas Valius, ryškus Lietuvos daili- ninkas, pedagogas bei dailės darbuotojas.

Apie Vytautą ir jo dailės bei kitus darbus pagarbiai dažnai užsimindavo jo dėdė, juo di- džiudavosi. Ir kaip gi ne! Nors ir iš tolo, Telesforas ži- nojo, kad jo sūnėnas buvo ky- lantis ir vėliau visai iškiles dailininkas, savo laike ir sa- vo braižu tęsiąs tas pačias lie- tuviškas liaudies meno tradi- cijas, kurias puoselėjo Teles- foras Valius ir jo bendralai- kiai. Taipogi jam buvo džiugu, jog ir Vytautas taip pat auk- lėjo bei globojo priaugčius Lietuvos dailininkus.

Susitikus dailininką ir aki- vaizdžiai išvydus jo darbus, buvo žingeidų įžvelgti jo kū- rybinę giminybę su mūsųjo Valiumi. Kūryboje, aišku, gi- miningumas tėra tose pačiose šaknyse, kadangi Vytautas yra savitas kūrėjas. Pokalbys, gyvenimiškose ir meninėse pa- žiūrose jautėsi ryškesni dėdės atspindžiai — greičiausia ir išitos Valių giminės. Juk ne vien dėdė Telesforas, bet ir žmona Sigutė, duktė Eglė, sū- nus Saulius ir marti Diana, kaip dar ir kita giminė — visi dailininkai. Jau kuris metas Telesforas Valius nebe su mu- mis, tačiau jo gija nenutrūksi.

Dailininkas Vytautas Valius (g. 1930 m.) ryžosi Toronto tau- tiečiams parodyti savosios kū- rybos darbų. Tai bus pirmadien- ių bei antradienį, rugpjūčio 22-23 d. d., Prisikėlimo parapi- jos parodų salėje. Ten išvysime jo darbų pavyzdžius atsi- vežtus iš Vilniaus bei atlik- tus čia pat dėdėnės Aldonos Valienės prieglobstyje.

Savo teigimu, Vytautas Va- lius esąs dailininku aplamai. Reiškia, jis nespecializuoja- si, o dirba ir grafikoje, ir tapybo- je, ir iliustravime. Visa tai at- spindės parodoje. Ten matysi-

me fotomontazines iliustraci- jas leidžiamai knygai jauni- mui, eilę atspaudų iš ciklo "Vilniaus architektūra", ku- riame su meile senajai sosti- nei elegantiškai sukomponuoti istorinės architektūros frag- mentai. Temperos tapybos sodriame spalvingume yra iš- tisai religinė tematika, kuri šiais laikais tėvynėje nebėra tabu. Tiems darbams dailininkas įkvėpimą semia iš mūsų tautinio, senovės liaudies meistrų palikimo. Ne litera- tūriškai, be pamėgdžiojimo, bet savitai ir kūrybingai Valius pergyvena rūpintojė- lių rymojimą, Dievo motinos švelnumą bei sielvarą, at- liepiantį į tebesitęsiantį vargingą mūsų tautos kelią. Ne taip, kaip jo pritaikomes- nės dailės pavyzdžiuose, kur yra daug dailumo ir forminės drausmės, tapiniai yra drąsių užmojų, stiprių išpūdžių ir gana sunkūs, kaip nelengvas, bet tuo pačiu ir taurus yra jo įvaizdžių turinys.

Šiame supažindinime su Vy- tautu Valiumi ne vieta imtis jo kūrybos nagrinėjimo. Už- teks pareikšti nuomonę, jog jis yra šiuolaikis ir kūrybin- gas dailininkas, kuriam greta grynai meninių problemų sprendimų yra labai svarbi ir buitinė išraiška ir egzisten- cinė prasmė. Gi vilniškės "Dailės" 26 tome jo asmeni- nės parodos proga rašė Ire- na Kostkevičiūtė: "... V. Va- liaus kūryboje stiprios plas- tinio reikšmingumo pajieškos yra glaudžiai susijusios su mūsų kultūros inspiracijo- mis... (Plačios apimties) ir didelio kūrybingumo meni- ninkas, jis verčia mąstyti ir jausti, verčia gilintis į jo intensyvaus dvasinio gyven- imo klausimus ir įsiekoti juo- se nevienreikšmių atsakymų".

Ką kitų žodžiai besakytu, geriau, kad patys susitautume prie Vytauto Valiaus kūrybi- nio klausimo ir jo meninę viziją ir apmąstytume savosios gen- ties ir mūsų pačių žmogišką dailininką.

Vytauto Valiaus dailės pa- roda įvyks Toronto Prisikė- limo par. parodų salėje, 1988 m. rugpjūčio 22 ir 23 d.d. Ati- darymas pirmadienį 7 v.v.

Klivlando lietuvių skautininkės iškilmingoje savo sueigoje 1988 metų birželio 6 d.

Nuotr. Vl. Bacevičiaus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

būdavo rašoma, kad Irakas šia- me kare jau ne kartą yra pa- naudojęs dujas. Kanadietis istorikas J. Granatsteinas pa- sisakė prieš 385 Kanados kari- ų ir karininkų pasiuntimą į karingą Persijos įlankos šalį, kurių įsipareigojimai ne- galima pasitikėti. Gyvena- ma viltimi, kad kanadiečiai kariai JT ryšių tarnyboje per- šešis mėnesius bus pakeisti ci- viliais specialistais ir galės grįžti Kanadon. Kitokios nuo- monės yra karinių įvykių ko- mentatorius M. Shadwickas. Pasak jo, prieš dvidešimt ket- veris metus taip buvo galvo- ta apie Kipro salon siūnčia- mus 575 Kanados karių. Se- kančiais metais Kanada ga- lės švesti sidabrinę šio įsipa- reigojimo JT taikos priežiūrai sukaktį. Pasak M. Shadwicko, Kipro saloje įstrigusius Kana- dos karių netrukus bus gali- ma pakeisti jų vaikais, o vė- liau ateis eilė ir vaikaičiams.

Liūdnos patirties Kanada su- silaukė ir 1978 m., pasiuntusi 400 karių JT taikos priežiūrai tarnybai Libane. Ten 5.700 Jungtinėms Tautoms tarnau- jantių karių turėjo priežiū- rėti Libano ir Izraelio sieną. Juos betgi lengvai nustumė 1982 m. invaziją Libanui pra- dedančio Izraelio tankai. Tie 400 kanadiečių su kitais 5.000 karių Jungtinių Tautų ydaru, dar "tebesaugo" taiką, nors Izraelis, net ir oficialiai pa- sitraukęs iš Libano, jo pasie- niu teritorijoje tebesielgia kaip savo darže. Ten Izraelio apsaugai yra sudaryta specia- li samdinių arabų kariuome- nė. Jai pagalbon dažnai atve- jais per sieną atriečia Izrae- lio tankai, atskuba jo kariai, o lėktuvai bombarduoja taiki- nius visame Libane. Jungtinių Tautų taikos priežiūrai skirti kariai Libane yra tapę pajuo- kos objektu. Šiuo metu dar nė- ra žinoma JT stebėtojų Afga- nistanu nusiųstų penkių Ka-

nados karininkų ateitis. Gal- būt ir jiems pakeisti reikės vaikų su vaikaičiais. Kritikai taipgi nusiskundžia, kad tokie platus Kanados įsipareigoji- mai Jungtinėms Tautoms nepa- lieka pakankamai karių pačio- je Kanadoje, nes didelę jų da- lį pasiima ir V. Europą saugo- janti Atlanto Sąjunga. Į Persi- jos įlankos šalį išsiunčiamų kanadiečių skaičių iki 495 pa- didino prijungta pagalbinė 110 vyrų grupė.

Karinėse Kanados pajėgose vis garsiau lygių teisių su vy- rais pradeda reikalauti moter- ys. Siemet Kanada susilaukė pirmos generolės, kuria tapo Sheila Hellstrom, gavusi briga- dos generolės laipsnį. Ji taip pat gina moterų teises, pritar- dama net ir jų įjungimui į ko- vos dalinius. Tuo klausimu pernai buvo pradėti dvejus me- tus trukusios tyrimai. Tada bus nutarta, ar moterys galės būti karo aviacijos naikintu- vų pilotais, puolančiais prie- šo lėktuvus, kuriais fronto li- nių apkasuose, kur kiekvienu momentu gresia mirtis. Sovie- tų Sąjunga II D. karo metais moterims leido būti naikintu- vų pilotais. Bombonešiais skraidę vyrai atsiminimuose nusiskundžia, kad tokios mo- terys kartais praradavo orien- taciją ir įsismaginusių pul- davo savus bombonešius su raudonomis žvaigždėmis, juos palaikydamos vokiečių bom- bonešiais, nors pastarieji tu- rėjo juodus kryžius. Toks ne- tikėtas puolimas tragiškai baig-

davosi sovietų lakūnams bom- bonešiuose, nepasiruošusiems gintis nuo savų naikintuvų. Ka- rinėse Kanados pajėgose 1971 m. buvo tik 1.500 moterų, o da- bar šis skaičius padidėjo iki 8.200 ir jau sudaro 9,5% visų karių.

SKAITYTOJAI PASISAKO

PASIKLYDAU

Marius Blyno pastaba ("TŽ" nr. 21) dėl Lietuvos atgimimo są- ūdžio teisinga. Neturėjau jokios intencijos sąjūdžio "ignoruoti", tik tarp penkiolikos partijų pa- siklydau ir Lietuvos atgimimo sąjūdžio nepaminiu. Prisipa- žindamas prie šios techniškos klaidės, tebesu įsitikinimo, kad ir gyvosios vikinės gru- pės daug gyvybės nebėlikę. Tą išitikinimą patvirtina liūdesį k- lianti VLIKO vadovybės sudėtis. Ji nebeatstovauja patriotinių lietuvių diferenciacijai nei iš- eivijoje, nei okupuotoje Lietuvoje.

Juozas Kojelis

O. VAŠKEVIČIŪTĖ PRISIMINUS

1988 m. balandžio 17 d. sukako metai, kai nuo vėžio ligos Čikago- je mirė gyd. O. Vaškevičiūtė. Gyd- toja apie 30 metų praktikavo medi- ciną. Kaip buvęs jos pacientas no- rečiau keletą žodžių apie ją para- šyti. Kaip visi gydytojai, o Vaš- kevičiūtė turėjo įtemptą gyveni- mą, o kartais labai tamsių momen- tų su sunkiais sergančiais pacien- tais ligoninėje, bet skubėdama at- vykdam ir įstaigon. Nors sunkio- se pareigose visuomet buvo dvi- siškai pakili, su asmenine šiluma. Tai buvo jos tauraus būdo savybė. Gyd. O. Vaškevičiūtė skyrė ypa- tingą dėmesį seneliams ir vaikams. Reikalui esant, senelius net pati nuveždavo į ligoninę, o vaikams vasaros metu steigdavo aikštelę – savotišką vaikų darželį. A.G.

Advokatė

JOANA E. KURAS, LL.B.

kartu su advokatu Petru Šimonėliu perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200 prie Windermere Ave., Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas įstaigos (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

Advokatas VIKTORAS E. RUDINSKAS,

B.C.L., LL.B., M.B.A.

Ontario ir Kvebeko teisininkų organizacijų narys, dirba firmoje advokatų Anderson, Sinclair, Walters, Shaw & Mooney. Barristers and Solicitors. Patent & Trade Mark Agents

Toronto: Suite 209, 3416 Dundas St. W. Toronto, Ontario M6S 2S1 767-2127
Mississauga: Suite 200, Plaza One, 2000 Argentia Road, Mississauga, Ontario, L5N 1P7, 821-8522 TELEX: 06-960168

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS, B.A. M.L.S. LL.B.

kartu su advokate Joana Kuraite perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200 Telefonai:
prie Windermere Ave. įstaigos (416) 763-3362
Toronto, Ontario M6S 2S4 namų 621-2136

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.

Telefonas (416) 864-2734

- Turi daugiau kaip 10 metų patyrimo investicijų srityje
- Aukso kasyklų analizuotojas
- Asmeniška pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds"
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai

Moss, Lawson & Co. Limited
48 Yonge Street, Toronto, Ont. M5E 1G7

west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba

Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3

769-1616

"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 - 231-2661 - 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 10 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 10 v.r. - 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. Dauginis - telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti.

Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė tel. 534-7788
431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

MARIUS E. RUSINAS, turis septynerių metų patyrimą, patarnauja visose pensijų srityse:

- RRSP - nuo 1 iki 10 metų garantuoti pažymėjimai
- RRIF pensijų fondas
- metinė renta (Annuities) - nuo 5 iki 20 metų išmokos abiem (vyrai ir žmonai) arba vienam (kitam mirus)
- įvairūs fondai (Segregated Funds) - gyvybės, sveikatos, grupinė drauda
- atstovauja visom gyvybės draudos bendrovėm
- klientų patogumui, susitarus, atvažiuoja į namus

Canada Life Assurance Company
390 Bay St. nr. 600, Toronto M5H 2Y2
Darbo (416) 868-0922, namų (416) 848-0320

homecentre inc., realtor
an independent member broker

birute spudas, B.A.
sales representative

Perkant, parduodant ar dėl informacijų skambinkite, mielai patarnausiu

1280 dundas street west
toronto, ontario M6J 1X7
res: 445-9469

535-2500

Century 21 OFFORD REALTY LTD.

Member Broker
38 Hurontario Street,
Collingwood, Ont. L9Y 2L6

Parduodant, per-
kant ar tik dėl infor-
macijos apie namus,
vasarnamus, ūkius,
žemes Wasagos,
Staynerio ir Colling-
woodo apylinkėse
kreipkitės į

Angelę Šalvaitę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.

Ji mielai jums patarnaus.

Darbo tel. (705) 445-5640,
namų tel. (705) 429-6428.

1988 metų EKSKURSIJOS
Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS

6. Rugpjūčio 17-31. Vilnius 11 d. \$2284.00 dar yra 3 vietos
7. Rugsėjo 7-21. Vilnius 11 d. \$2284.00 dar yra 15 vietų
8. Spalio 10-19. Vilnius 7 d. \$1695.00 dar yra 7 vietos

KLM lėktuvai Torontas - Maskva su persėdimu Amsterdame. Patirtis Vilniaus grupių organizavime daugiau 20 metų. Neapsiriksime, pasirinksime mano organizuojamas grupes, kurias tvarkau su Inturistu per "Kentours" Toronte nuo 1962 m. Rugsėjo 7-21 grupę numatęs lydėti aš pats. Kaip lietuviška patarlė sako: Senas jautis vagos negadina. Jei dar nesate pasinaudoję, pamėginkite - įsitikinsite.

Smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu

V. BAČĖNAS

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ontario M5V 2A1

Visais keliais reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. (416) 593-0600

TORONTO

Anapilio žinios

— Iškilmingai buvo užbaigti Marijos metai po 11 v. Mišių sugiedant Žolinį išvakarių Vakarinę.

— Wasagoje. Gerojo Ganytojo misijos koplyčioje Marijos metai buvo užbaigti Žolinį dieną iškilmingomis Mišiomis.

— Pakrikštytas: Paulius-Jurgis, Vytauto ir Teresės (Ramanauskaitės) Spudulį sūnus.

— Vykstantiems Lietuvon apsilankymui primenama, kad mūsų parapijoje ir kitose lietuviškoje parapijoje galima veltui gauti kišeninio formato Šv. Rašto knygių ir "Liturginio maldyno" egzempliorių. Dabar Lietuvos kievienas keleivis gali oficialiai veltis religines literatūras ir ja apdovanoti savo gimines, pažįstamus bei artimuosius. Kiekvieno tikinčiojo lietuvių sąžinės pareiga bent keletą tokių knygų nugalbenti.

— Kanados lietuvių muziejaus statyba sparčiai žengia pirmyn. Ir toliau statybai telkiami pinigai. Aukojantieji \$1000 ar daugiau bus įrašomi muziejaus remėjų lentoje. Aukojantieji \$5000 ar daugiau bus įrašomi muziejaus mecenatų lentoje. Statyba kainuos virš milijono dolerių. Iki šiol statybai jau surinkta \$108,759.59.

— Aukoj Kanados lietuvių muziejui: \$100 — M. Karasiejiene; parapijos skoloms numokėti: \$124 — R. Satas; \$50 — dr. J. H. Žmuidzinai; Šv. Jono kapinėms: \$50 — K. D. Batūros.

— Mišios rugpjūčio 21, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Joną Žeką, 11.00 v.r. už parapiją. Wasagoje 10.00 v.r. už a.a. Juozą Šlepavičių, 11.00 v.r. už a.a. Kazį Endriukaitį.

Lietuvių namų žinios

— LN valdybos posėdis — rugpjūčio 18 d., 7.30 v.v.

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 300 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: dail. Vytautas Valius (a.a. Teleforo Valiaus brolio sūnus) iš Vilniaus, Lialė Viešionienė, Birutė Raščiauskiene iš Vilniaus; Albertas Daubaris, Ina Gabataitienė, Elena Kavaliauskaitė, Gražina Kavaliauskienė, Violeta Mikėnienė, Romas Ramanauskas, Vida Šivickienė iš Kauno; Monika Makūnienė iš Panevėžio, Aldona Dargienė iš Jonavos, Aldona Sakaitienė iš Rokiškio, Jonas Kloris-Kliorikaitis iš Los Angeles, Marcelė Špurienė iš Baltimorės, teisėjas Thomas T. Trunkas, East Northport, N.Y.

— Popietės metu draugų vardu buvo pasveikinti Juozas ir Balbina Tamulioniai 48 vedybinių metų sukakties proga.

— Lietuvių slaugos namams aukoko: \$1,000 — LN vyrų būrelis, W. Drešerio apdruada; \$500 — J. Bajoraitis; \$100 — Lucija Griškonytė; \$50 — M. Jakubauskienė. Viso statybos fonde yra \$77,657.12. Aukos priimamos "Paramoje" sask. 8711. Prisikėlimo parapijos kooperatyve sask. 155332.17 ir "Talkoje" sask. 4259.

— LN poilsio stovykla Wasagoje užsidarė rugpjūčio 14 d. Stovyklavo virš 70 asmenų. Maista ruošė Vytautas Birštonas, komendantas — Augustinas Sukauskas. Paskaitininkai: Vilijus Braženas, Bronius Stundžia. Vakaraus lauką pravedė Laima Mačionienė, Vyt. Pečiulis, Jonas Maniūška, J. V. Šimkus davė lietuvių slaugos namų apžvalgą.

— LN socialinių reikalų darbuotoja jau grįžo iš atostogų ir budės Lietuvių namuose antradienį nuo 10.00 iki 12.30 v.p.p.

— LN valdyba nuosirdžiai dėkoja už testamentinę \$1,000 auką Lietuvių namams, kurią paliko a.a. Juozas Bersėnas. Velionis buvo nuosirdus LN bičiulis bei remėjas. Visa jo šeima yra LN nariai.

— Lietuvių namų ligonių lankytojai renkami posėdžiui rugpjūčio 31, trečiadienį, 8.00 v.v. Asmenys galintys prisidėti prie ligonių lankymo kviečiami dalyvauti.

Atitaisymas. Straipsnyje "Baisiojo birželio dienos" "TŽ" 23 nr. buvo parašyta, kad prie Červenės žuvo ir prof. Končius. Prof. Ignas Končius išsiskaldė ir mirė 1975 m. lapkričio mėn. 19 d. Putname, Conn. JAV. Dėkoju K. Nenortui už pataisymą. Vikt. Dailys

Atitaisymas. Straipsnyje "Šakota kunigo veikla" "TŽ" 19 nr. buvo parašyta, kad prel. P. Butkus ilgus metus redagavo "Tėviškės aidus". O turėjo būti: "Diplomuoto teisininko ir literato Juozo Slavėno, mirusio 1981 m., suminiai talkinamas ilgus metus redagavo prie "Tėviškės aidų" savaitraščio leidžiamą ateitininkiško jaunimo laikraštį "Ateities žingsniai". Gerbiama prelatą atsiprašome už klaidą. Red.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį Mida-lande vykusiose Marijos metų užbaigimo iškilmėse giedojo parapijos choras, vadovaujamas V. Verikaitio.

— Rugpjūčio 2 buvo palaidotas a.a. Leonas Vekteris, 88 metų; rugpjūčio 3 — a.a. Rozalija Puidokienė, 88 metų; rugpjūčio 4 — a.a. Zuzana Kučinskienė, 76 metų; rugpjūčio 9 — a.a. Kazys Juodka, 81 metų; rugpjūčio 12 — a.a. Balyš Bakevičius, 74 metų; rugpjūčio 13 — a.a. Juozas Štaras, 68 metų.

— Pakrikštyti: Benjamin-Michael-Stephen, Sofijos (Norkūtes) ir Stephen Hopkins sūnus; Edward-Anthony, Lindos (Trinkūnaitės) ir Roman Wiederer sūnus; Andrew-Thomas, Daivos (Gaputytės) ir Allan Akala sūnus.

— Susituokė Dalius Butrimas su Linda M. McMillan; Dana Styratė su Gary Moulton.

— "Kretingos" stovyklavietėje Wasagoje jau baigėsi Lietuvių namų vyrų būrelio organizuota poilsio stovykla ir prasidėjo "Vydžio" sporto klubo krepšinio stovykla. Mišios sekmdieniais — 11 v.r., stovyklos telefonas — 1(705) 429-2788.

— Parapijai aukoko: \$250 — A. Balnis a.a. R. Puidokienės atminimui; \$200 — A. Vekterienės savo vyro a.a. Leono atminimui, A. Siminkevičienės savo vyro a.a. Danieliaus atminimui, dr. O. J. Gustainiai; \$100 — A. A. Laurinavičiai, O. Beniušienė, M. Andriulevičienė, M. V. Kriščiūnai, K. P. Šukevičiai, A. I. Žemaičiai motinos a.a. Adelės Austrienės atminimui, P. Kudreikis; \$50 — A. I. Jurcevičiai, V. O. Marcinkevičiai, V. Rutkauskas, T. A. Žilai, A. L. Šeškai, K. Aranauskas savo žmonos a.a. Annie atminimui, S. S. Hopkins, F. L. Wiederer; relig. šalpai: \$100 — V. Daugėlavičienė, A. Sungaila; klierikų fondui: \$100 — R. Prociw, V. Slapkauskas; \$60 — S. M. Gudaiciui; Vyskupo fondui: \$20 — J. Juodikai-tienė.

— Mišios rugpjūčio 21, sekmadienį, 8.30 v.r. — už Grubevičių šeimos mirusius, 9.20 v.r. — už a.a. Moniką, 10.15 v.r. — už a.a. Meči-slovą Vasilaišką, a.a. Vincą ir Oną Bačinskus, 11.30 v.r. — už parapiją, 8.30 v.v. — už a.a. Stasį Gaidelį.

PADĖKA

*Jei Lietuvos, jei savo žemės nemylėčiau,
Ir vardas jos nebūtų gyvas man
sirdy—
Suprast kitų, pagerbt jų krašto
negalėčiau*

Ir nesuprastų niekados manęs kiti.

Eugenijus Matuzevičius

Viešėdama gražiajame Toronte patiria daug siltų ir malonių akimirkų, už kurias noriu išreikšti nuosirdžiausią padėką savo sesėms: Jadvygai Augėnienei, jos vyrui ir vaikams, Elzei Puodžiūkienei ir jos vaikų šeimos už įdomias keliones, susitikimus, gražias dainas ir lietuviškus šokių. Taip pat nuosirdžiai dėkoju: Aldonai ir Ottonui, Danutei, Bronėi, Reginei ir Petriui, Lelei, Linai ir kitiems už draugystę. Visiems didelis aciu! **Antanina iš Lietuvos**

"The Toronto Sun" dienraštyje rugpjūčio 14 d. nuolatinė korespondentė Genya Intrator rašo apie lietuvių kalinius Sov. Sąjungoje. Kun. Alfonsas Svarinskas jau išleistas į laisvę, o jo draugas Sigita Tamkevičius, vienas pagrindinių tikinčiųjų teisėms ginti komiteto narių, yra išleistas iš darbo lagerio į tremtį. Jis dirba kaulių ūkyje ir gyvena be sanitarinių priemonių viename kambaryje su dviem girtuokliais. Duoda tremtinio adresą ir ragina skaitytojus rašyti laiškus. Taip pat skelbia, kad iš lagerio į tremtį paleistas poetas Gintautas Iešmantas. Jis buvęs komunistinio jaunimo laikraščio redaktorius. Tačiau jo poezijoje buvo įžiūrėta prieš-sovietinė veikla. Buvo atleistas iš redaktoriaus pareigų ir 1980 m. nuteistas už prieš-sovietinę agitaciją 6 metams sunkių darbų lagerio ir 5 metams tremties. Lageryje susirgo džiova. Dabartinis G. Iešmanto adresas: 169715, Kom. ASSR, Vuhtylsk r-n, pos Podcherye, ul. Sovetskaja, obshch 1 USSR. Ragina taip pat skaitytojus rašyti laiškus. Mini ir Petrą Gražulį, kuris baumė atlieką Praveniškių lageryje. Paskutinėmis žiniomis sąžinės kalinys išvežtas į Mordoviją. J.

Juodojo kaspino dienos DEMONSTRACIJA TORONTE

**įvyks rugpjūčio 23, antradienį, 7 valandą vakaro
prie Ontario parlamento rūmų.**

Iš ten bus eisena University, College, Yonge ir Queen gatvėmis į Nathan Phillips Square (rotušę).
Visus tautiečius prašome dalyvauti šioje demonstracijoje.

KLB Toronto apylinkės valdyba

Rugpjūčio 22-23 d. d. Prisikėlimo parapijos parodų salėje įvyks susitikimas su vilniečiu dailininku VYTAUTU VALIUMI

Parodos atidarymas rugpjūčio 22, pirmadienį, 7 valandą vakaro

Paroda atidaryta rugpjūčio 23, antradienį, nuo 4 v.p.p. iki 8 v.v.

Kviečiame visus dalyvauti ir susipažinti su svečio dailininko iš Lietuvos kūryba.

Rengėja — Aldona Valiuvienė

PRANEŠAME,

kad rugpjūčio 12 d. Hamiltone mirė

PRANAS GRYBAS.

Palaidotas rugpjūčio 16 d., Hamiltono Holy Sepulchre kapinėse. Nulūdime liko dukrė Janė Garbienė ir sūnus Alfredas.

MYLIMAI MAMYTEI

mirus,

dukra IRENĄ ŽEMAITIENĘ ir jos vyrą ALGĮ nuosirdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

Alina ir Inocentas Jurcevičiai

A. a. Juozo Svilo atminimui "Tėviškės žiburiams" aukoko: \$20 — Albertas ir Gertrūda Repčiai, B. Lukošienė; \$10 — M. Mickevičienė; \$5 — E. Rasokienė.

A. a. Juozo Svilo atminimui vietoj gėlių "Tėviškės žiburiams" aukoko: \$40 — Vengriai, \$20 — M. Vaitonienė, E. Diršienė; \$10 — Zigmars ir Monika Obelienai, Elena ir Dan Stempler.

A. a. Juozui Svilui mirus, jo atminimui Tautos fondo laisvės iždai aukoko: \$100 — J. L. Giedraitis, V. Svilas; \$50 — R. Kris. Giedraitis, A. Gilmore; \$30 — V. M. Kazlauskas, G. Ruginis; \$20 — E. Kronienė, Dalia Carael, L. D. Gutauskas, St. G. Ratavičius, M. Povilaitis, A. A. Patamsis, Ig. Varnas, P. E. Brasas; \$15 — A. Jusys; \$10 — V. Geležinis, P. Lukošienė, S. P. Kanopa, J. Lesčius, St. Senkus. Ačiū visiems aukotojams.

**Tautos fondo
atstovybė Kanadoje**

Toronto lietuvių pensininkų klubo valdybos pasitarimas įvyko liepos 22 d. Toronto liet. pensininkų klubo patalpose "Vilnius Manor". Buvo aptarti klubo ir pastato reikalai. L. Balsienė, kultūrinių reikalų koordinatore, pranešė, kad pensininkų gegužinėn atsilankė apie 200 pensininkų iš Toronto ir Hamiltono. Gegužinė praejo geroje nuotaikoje. Vaclovi Pavilionių linksminant publika. Jis gražiai pagrojo akordeonu šokiams, pravedė dainavimą, žaidimus bei ratelius, už kuriuos gegužinės dalyviai buvo labai dėkingi Vacloviui. Parengimo vadovė L. Pocienė priminė, kad gegužinė buvo pelninga ir padėjo visiems atsilankiusiems.

Buvo svarstyta paminėti penketmetį nuo pirmųjų pensininkų apsigyvenimo "Vilnius Manor". Planuojama šias sukaktuves atšvęsti kaip galima iškilmingiau, su meilės programa. Bus kviečiami ir žymesnieji miesto pareigūnai, kurie yra daug padėję statant "Vilniaus" namus. J.P.

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata nuo 1988 m. sausio 1 d. — 22 doleriai, (naujam skaitytojui — \$18), rėmėjo prenumerata — \$25, garbės — \$30. Prenumerata JAV-se — amerikietiškais doleriais.

FUTURE.I

REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Bates
Namų pirkimo
bei pardavimo
bendrovės atstovė
verslo 769-3300
namų 769-1835

• Patarnauja lietuvių kalba.
• Nemokamas namų įvertinimas

130 Kennedy Avenue,
Toronto, Ontario M6S 2X9

**Ne tik namai,
bet ir jūsų ateitis**

MONTREAL

A. a. Ina Kličienė (Šipelytė), 51 m. amžiaus, mirė rugpjūčio 1 d. Pašarvota AV šventovėje rugpjūčio 3 d. ir vakare sukalbėtas Rožinis. Vargonais grojo muz. Aleksandras Stankevičius. A. a. Ina aktyviai reiškėsi skautiškoje veikloje ir turėjo skautininkės laipsnį, todėl jaudinantį įspūdį padarė, kai po Rožinio skautininkai ir skautės bei skautai apsupo karstą ir sugiedojo "Ateina naktis". Sekantį rytą Lietuvių Kaninių parapijos Anapilyje klebonas kun. Jonas Staškevičius atlaikė gedulingas Mišias ir pasakė pamokslą. Šv. Rašto skaitymus atliko Raimundas Kličius ir Lijana Šipelytė. Sol. Gina Čapkauskienė švelniai pagiedojo keletą giesmių. Karstą nešė skautininkai. Notre Dame des Neiges kapinėse paskutines maldas pravedė kun. J. Staškevičius. Po dr. Petro Lukoševičiaus atsisveikinimo kalbos buvo sugiedota "Marija, Marija". A. a. Ina palaidota šalia savo motinos, kuri prieš ke-

liolika mėnesių žuvo eismo nelaimėje.

Giliame liūdėsyje liko velionės vyras, dvi dukros ir brolis su šeimomis, daug giminių ir artimųjų.

Kun. Alfonsas Grauslys, garsus pamokslininkas ir rašytojas, yra atvykęs iš Čikagos ir apsisostęs AV klebonijoje. Sekmdieniais 10 ir 11 v. AV šventovėje laiko Mišias ir sako pamokslus.

Algis Gražys yra paskirtas McGill universiteto ledo ritulio "The Redmen" komandos vyriausiu treneriu.

Brigitė (Stankevičiūtės) ir Olivier Lasser sūnelis pakrikštytas Romain-Mael-Micha vardais.

Ruošiasi tuoktis Daiva Pavilonytė ir Andrius G. Gaputis.

"Juodojo kaspino" dienos minėjimas bus rugpjūčio 23 d., antradienį, 5 v.p.p. Dominion Square. Po to bus einama prie sovietų konsulato. A. a. Ina palaidota šalia savo motinos, kuri prieš ke-

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 PETRAS ADAMONIS
Res.: 256-5355 C. I. B.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ
KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapija

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$23,000,000 REZERVAS — virš \$750,000.

MOKA UŽ:

Certifikatus	9 1/4%	Taupymo — special.	5 1/4%
Term. indėlius:		Taupymo — su gyv. dr.	5 %
1 metų	8 1/2%	Taupymo — kasdienes	4 3/4%
180 d. - 364 d.	7 1/2%	Einamos sask.	4 1/2%
120 d. - 179 d.	7 1/4%	RRIF — RRSP — term.	9 1/2%
60 d. - 119 d.	7 %	RRIF — RRSP — taup.	6 %
30 d. - 59 d.	6 3/4%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 10 3/4%, asmenines — nuo 11 1/2%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve 3907A Rosemont	Šv. Kazimiero par.
Pirm., antr., treč.	9.00-3.00	—
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	4.00-8.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00

VIII tautinių šokių šventės leidinyje liko redaktoriaus nepataisyta "Vėdaro" šokio istorijos apybraiža. Turėjo būti: "Vėdaras" — choreografija V. F. Beliajaus, muzika harmonizuota J. Govėdo. V. F. Beliajus, sudaręs ir išspausdinęs "Vėdaro" šokio aprašymą knygoje "Dance of Lietuva" 1951 metais, teigia, kad šokis buvo šokamas lietuviškų šokių rateliu Amerikoje nuo 1930 metų. 1958 metais Lietuvoje atsirado platesnė "Vėdaro" kompozicija, paruošta J. Danio pagal J. Lechavičiaus harmonizuotą muziką. Beliajaus versija yra paprastesnė ir lengviau pritaikoma vaikų grupių šokėjams. Atsiprašome V. F. Beliajų ir J. Govėdą.

L. Sagys

ATLIEKAM mūrinimo darbus iš plytų, blokų ir taisome senus pastatus. Skambinti Alfonsas tel. 536-3456 Toronto.

PARDUODAME 3-jų butų namą Kauno centre. Sakmbinti tel. (416) 529-8686.

JOLANTA KOTLAŠEVSKIENĖ nori susirašinėti su lietuviškos moterimis ar mergaitėmis, gyvenančiomis Kanadoje ar JAV. Adresas: Kaišiadorys, Trakų 8-4, Lithuania, LTSR.

EUROPEAN CATERING

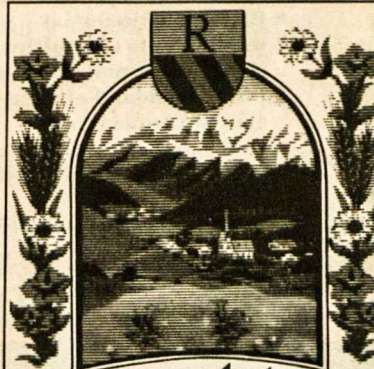
Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kurio laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronto.

CHESSINGTON LIMOUSINES

vestuvėms, gimnazijos, universiteto mokslo užbaigimo ir kitom progom. Lietuviams nuolaida

C. Jason (Jasiūnas) Toronto

Tel. (416) 624-8181

Alpenbitter

**DABAR
GALIMA GAUTI
LCBO PARDUOTUVĖSE**